

EUROPSKA UNIJA

EUROPSKI PARLAMENT

VIJEĆE

Strasbourg, 11. ožujka 2014.
(OR. en)

2011/0406 (COD)
LEX 1464

PE-CONS 127/1/13
REV 1

DEVGEN 322
ACP 198
RELEX 1133
FIN 915
NIS 79
PESC 1489
CADREFIN 354
COHOM 275
CODEC 2868

**UREDBA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA O USPOSTAVI INSTRUMENTA
FINANCIRANJA ZA RAZVOJNU SURADNJU ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020.**

UREDBA (EU) br. .../2014
EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 11. ožujka 2014.

**o uspostavi instrumenta financiranja za razvojnu suradnju
za razdoblje 2014. - 2020.**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 209. stavak 1. i članak 212. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija¹,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom²,

¹ SL C 391, 18.12.2012., str. 110.

² Stajalište Europskog parlamenta od 11. prosinca 2013. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 11. ožujka 2014.

budući da:

- (1) Ova je Uredba sastavni dio politike razvojne suradnje Unije i jedan od instrumenata kojim se pruža pomoć vanjskim politikama Unije. Ona zamjenjuje Uredbu (EZ) br. 1905/2006 Europskog parlamenta i Vijeća¹ koja je prestala važiti 31. prosinca 2013.
- (2) Borba protiv siromaštva ostaje glavni cilj razvojne politike Unije, kako je utvrđeno u glavi V. poglavlju 1. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) i dijelu petom glavi III. poglavlju 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), u skladu s milenijskim razvojnim ciljevima i drugim obvezama u području razvoja dogovorenima na međunarodnoj razini i ciljevima koje je prihvatila Unija i njezine države članice u okviru Ujedinjenih naroda (UN) i drugih relevantnih međunarodnih foruma.

¹ Uredba (EZ) br. 1905/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o uspostavljanju instrumenta financiranja za razvojnu suradnju (SL L 378, 27.12.2006, str. 41.).

- (3) Zajednička izjava Vijeća i predstavnika vlada država članica koji su se sastali u okviru Vijeća, Europskog parlamenta i Komisije o razvojnoj politici Europske unije: „Europski konsenzus”¹ („Europski konsenzus”) i dogovorene izmjene te izjave pružaju opći politički okvir, smjernice i temeljno polazište za provedbu ove Uredbe.
- (4) Pomoć Unije bi s vremenom trebala doprinijeti smanjenju ovisnosti o pomoći.
- (5) Djelovanje Unije na međunarodnoj sceni treba biti vođeno načelima koja su nadahnjivala njezino stvaranje, razvoj i proširenje i koja ona nastoji promicati u ostatku svijeta, to jest demokracijom, vladavinom prava, univerzalnošću i nedjeljivošću ljudskih prava i temeljnih sloboda, poštovanjem ljudskog dostojanstva, načelima ravnopravnosti i solidarnosti te poštovanjem načelâ Povelje Ujedinjenih naroda i međunarodnog prava. Kroz dijalog i suradnju, Unija treba nastojati razvijati i učvrstiti privrženost tim načelima u zemljama, područjima i regijama partnerima. Držeći se tih načela, Unija dokazuje svoju dodanu vrijednost kao akter u razvojnim politikama.

¹ SL C 46, 24.2.2006, str. 1

- (6) Provodeći ovu Uredbu, a posebno tijekom postupka programiranja, Unija bi trebala uzeti u obzir prioritete, ciljeve i referentne vrijednosti u odnosu na ljudska prava i demokraciju koje je Unija uspostavila za zemlje partnere, posebno njezine strategije po zemljama u području ljudskih prava.
- (7) Poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda, promicanje vladavine prava, demokratskih načela, transparentnosti, dobrog upravljanja, mira i stabilnosti i ravnopravnosti spolova ključni su za razvoj zemalja partnera i ta pitanja trebalo bi ugraditi u razvojnu politiku Unije, posebno u programiranje i u sporazume sa zemljama partnerima.

- (8) Za osiguranje dosljednosti i relevantnosti pomoći i istovremeno za smanjenje troškova koje snose zemlje partneri, neophodna je učinkovitost pomoći, veća transparentnost, suradnja i komplementarnost i bolja usklađenost, usklađivanje sa zemljama partnerima kao i koordinacija postupaka kako između Unije i država članica, tako i u odnosu na druge donatore i sudionike razvoja. Svojom razvojnom politikom Unija se obvezala na provedbu zaključaka Deklaracije o učinkovitosti pomoći donesene na Forumu na visokoj razini o učinkovitosti pomoći održanom u Parizu 2. ožujka 2005., Programa djelovanja iz Akre donesenog 4. rujna 2008. i otuda proizašle Deklaracije donesene u Busanu 1. prosinca 2011. Ta opredjeljenja dovela su do niza zaključaka Vijeća i predstavnika vlada država članica koji su sastali u okviru Vijeća poput Kodeksa ponašanja EU-a o dopunjavanju i podjeli rada u okviru razvojne politike i Operativnog okvira o učinkovitosti pomoći. Trebalo bi ojačati napore i postupke kojima se postiže zajedničko programiranje.
- (9) Pomoć Unije trebala bi podržati Zajedničku strategiju Afrike - EU-a, koja je donesena na sastanku na vrhu između EU-a i Afrike u prosincu 2007. u Lisabonu i njezine naknadne izmjene i dodatke, koja se temelji na zajedničkoj viziji, načelima i ciljevima koji podupiru Strateško partnerstvo Afrike i EU-a.

- (10) Unija i države članice trebale bi poboljšati dosljednost, koordinaciju i komplementarnost svojih politika o razvojnoj suradnji, posebno reagirajući na prioritete zemalja i regija partnera na državnoj i regionalnoj razini. Kako bi se osiguralo da se politike razvojne suradnje Unije i država članica međusobno nadopunjuju i učvršćuju, te kako bi se osigurala isplativa dostava pomoći uz izbjegavanje preklapanja i praznina, hitno je i prikladno osigurati postupke za zajedničko programiranje koje bi trebalo provoditi kad god je to moguće i primjereno.
- (11) Politika Unije i međunarodna akcija za razvojnu suradnju vođene su milenijskim razvojnim ciljevima kao što je iskorjenjivanje krajnjeg siromaštva i gladi, uključujući sve naknadne izmjene istih, te razvojnim ciljevima, načelima i obvezama koje su Unija i države članice prihvatile, uključujući u kontekstu svoje suradnje s UN-om i drugim nadležnim međunarodnim forumima u području razvojne suradnje. Politika Unije i međunarodno djelovanje također su vođeni njezinim obvezama i dužnostima u odnosu na ljudska prava i razvoj, uključujući između ostalog Opću deklaraciju o ljudskim pravima, Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima, Konvenciju o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena, Konvenciju UN-a o pravima djeteta i Deklaraciju UN-a o pravu na razvoj.

- (12) Unija se izrazito zalaže za ravnopravnost spolova, koju smatra ljudskim pravom, pitanjem socijalne pravde i temeljnom vrijednosti razvojne politike Unije; ravnopravnost spolova ključna je za postizanje svih milenijskih razvojnih ciljeva. Vijeće je 14. lipnja 2010. potvrdilo akcijski plan EU-a za razdoblje 2010. - 2015. o ravnopravnosti spolova i jačanju položaja žena u okviru razvoja.
- (13) Unija bi trebala, kao pitanje visokog prioriteta, promicati cjeloviti pristup u odgovoru na krize i katastrofe te na sukobom pogođene i nestabilne situacije, uključujući tranzicijske i one nakon krize. Takav pristup bi posebno trebalo graditi na zaključcima Vijeća od 19. studenoga 2007. o odgovoru EU-a na situacije nestabilnosti i zaključcima Vijeća i predstavnika vlada država članica koji su se sastali u okviru Vijeća, također od 19. studenoga 2007., o sigurnosti i razvoju, kao i na zaključcima Vijeća od 20. lipnja 2011. o sprečavanju sukoba te na svim relevantnim naknadnim zaključcima.
- (14) Posebno u situacijama najhitnijih potreba i u kojima je siromaštvo najraširenije i najveće, pomoć Unije trebala bi se orijentirati na jačanje otpornosti zemalja i njihovog stanovništva na štetne događaje. To bi trebalo provesti putem odgovarajuće kombinacije pristupa, odgovora i instrumenata, posebno osiguravajući uravnoteženu, dosljednu i učinkovitu koordinaciju pristupa orijentiranih na sigurnost, humanitarna pitanja i razvoj, time povezujući pomoć, obnovu i razvoj.

- (15) Pomoć Unije trebalo bi usmjeriti tamo gdje ima više utjecaja, uzimajući u obzir njezinu sposobnost da djeluje na globalnoj razini i odgovara na globalne izazove kao što su iskorjenjivanje siromaštva, održivi i uključivi razvoj te promicanje demokracije, dobrog upravljanja, ljudskih prava i vladavine prava u cijelom svijetu, dugoročnu i predvidivu opredijeljenost razvojnoj pomoći i njezinu ulogu u koordinaciji s državama članicama. Da bi se osigurao takav utjecaj, trebalo bi primijeniti načelo diferencijacije ne samo na razini raspodjele sredstava, već i na razini programiranja, kako bi se osiguralo da bilateralna razvojna suradnja bude namijenjena zemljama partnerima kojima je najpotrebnija, uključujući nestabilne države i države izrazite ranjivosti, te ograničene mogućnosti za pristup drugim izvorima financiranja za potporu vlastitog razvoja. Unija bi se trebala uključiti u nova partnerstva sa zemljama koje su na razini na kojoj više ne koriste bilateralne programe pomoći, posebno na temelju regionalnih i tematskih programa u okviru ovog instrumenta i ostalih tematskih instrumenata Unije za financiranje vanjskog djelovanja, posebno Instrument za partnerstvo za suradnju s trećim zemljama uspostavljen Uredbom (EU) br. .../2014 Europskog parlamenta i Vijeća^{1*} („Instrument za partnerstvo”).

¹ Uredba (EU) br. .../2014 Europskog parlamenta i Vijeća od ... o uspostavi Instrumenta za partnerstvo za suradnju s trećim zemljama (SL ...).

* SL: molimo umetnuti broj, datum i upućivanje na objavu uredbe iz dokumenta PE-CONS 128/13 (2011/0411 (COD)).

- (16) Unija bi trebala tražiti najučinkovitiji način korištenja dostupnih resursa kako bi optimizirala učinak svojeg vanjskog djelovanja. To bi se trebalo postići sveobuhvatnim pristupom za svaku pojedinu zemlju koji se temelji na koherentnosti i komplementarnosti između instrumenata Unije za vanjsko djelovanje te stvaranjem sinergija između ovog instrumenta, drugih instrumenata Unije za financiranje vanjskog djelovanja i drugih politika Unije. To bi nadalje trebalo također imati za posljedicu uzajamno jačanje programa izrađenih na temelju instrumenata za financiranje vanjskog djelovanja. Težeći općoj koherentnosti vanjskog djelovanja Unije u skladu s člankom 21. UEU-a, Unija treba osigurati koherentnost razvojne politike kako se zahtijeva člankom 208. UFEU-a.
- (17) Ova Uredba trebala bi omogućiti veću usklađenost između politika Unije uz poštovanje načela koherentnosti razvojne politike. Također bi trebala omogućiti punu usklađenost s zemljama i regijama partnerima, koristeći, gdje je moguće, kao temelj za programiranje djelovanja Unije, nacionalne razvojne planove ili slične sveobuhvatne razvojne dokumente koji su doneseni uz uključivanje odgovarajućih nacionalnih i regionalnih tijela. Nadalje, trebala bi razvijati bolju koordinaciju među donatorima, posebno između Unije i država članica putem zajedničkog programiranja.

- (18) U globaliziranom svijetu, različite unutarnje politike Unije, kao što je okoliš, klimatske promjene, promicanje obnovljivih energija, zapošljavanje (uključujući i dostojanstven rad za sve), ravnopravnost spolova, energija, voda, prijevoz, zdravstvo, obrazovanje, pravda i sigurnost, kultura, istraživanje i inovacije, informacijsko društvo, migracije, poljoprivreda i ribarstvo sve više postaju dio vanjskog djelovanja Unije.
- (19) Strategija za pametan, održiv i uključiv rast, koja uključuje modele rasta koji jačaju socijalnu, gospodarsku i teritorijalnu koheziju i siromašnima omogućuju da povećaju svoj doprinosa nacionalnom bogatstvu i korist koju od njega imaju, naglašava opredijeljenost Unije da u svojim vanjskim i unutarnjim politikama promiče pametan, uključiv i održiv rast spajanjem triju stupova: gospodarskog, društvenog i okolišnog.
- (20) Borba protiv klimatskih promjena i zaštita okoliša su među velikim izazovima s kojima se suočavaju Unija i zemlje u razvoju i tu je potrebno hitno nacionalno i međunarodno djelovanje. Ova bi Uredba stoga trebala doprinijeti cilju da se najmanje 20 % proračuna Unije usmjeri prema društvu s niskom razinom emisije ugljika i otpornom na klimatske promjene, a program „Globalna javna dobra i izazovi” predviđen u ovoj Uredbi trebao bi koristiti najmanje 25 % svojih sredstava za obuhvaćanje klimatskih promjena i okoliša. Djelovanja u ovim područjima trebala bi se, kad god je to moguće, međusobno podržavati s ciljem jačanja njihovih učinaka.

- (21) Ova bi Uredba trebala omogućiti Uniji da doprinese ispunjavanju zajedničke obveze Unije u pružanju stalne potpore ljudskom razvoju kako bi se poboljšala kvaliteta života ljudi. Da bi se doprinijelo tom cilju, najmanje 25 % sredstava Programa „Globalna javna dobra i izazovi” trebalo bi podržati to područje razvoja.
- (22) Najmanje 20 % pomoći u okviru ove Uredbe trebalo bi dodijeliti osnovnim socijalnim uslugama, s naglaskom na zdravlje i obrazovanje, kao i sekundarnom obrazovanju, prepoznajući da je potrebna određena fleksibilnost, kao u slučajevima kada se radi o iznimnoj pomoći. Podatke koji se odnose na usklađenost s tim zahtjevom trebalo bi uključiti u godišnje izvješće iz Uredbe (EU) br. .../2014 Europskog parlamenta i Vijeća^{1*}.
- (23) U Istanbulskom programu djelovanja za najmanje razvijene zemlje za desetljeće 2011. – 2020. najmanje razvijene zemlje obvezale su se uključiti trgovinu i politike razvoja trgovinskih kapaciteta u nacionalne strategije razvoja. Nadalje, na 8. Ministarskoj konferenciji Svjetske trgovinske organizacije održanoj u Ženevi od 15. do 17. prosinca 2011., ministri su se dogovorili da će i nakon 2011. zadržati razine pomoći za trgovinu koje barem odražavaju prosjek iz razdoblja 2006. - 2008. Te napore mora pratiti bolja i usmjerenija pomoć za trgovinu i olakšavanje trgovine.

¹ Uredba (EU) br. .../2014 Europskog parlamenta i Vijeća od ... o utvrđivanju zajedničkih pravila i postupaka za provedbu instrumenata Unije za financiranje vanjskog djelovanja (SL ...).

* SL: molimo umetnuti datum, broj i upućivanje na objavu za uredbu iz dokumenta PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

- (24) Dok bi se tematskim programima ponajprije trebalo podupirati zemlje u razvoju, neke zemlje primateljice kao i prekomorske zemlje i područja koji po svojim značajkama ne ispunjavaju zahtjeve koji im omogućuju da ih Odbor za razvojnu pomoć Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj odredi kao primateljice službene razvojne pomoći, ali koji su obuhvaćeni člankom 1. stavkom 1. točkom (b), također bi trebali biti prihvatljivi za tematske programe podložno uvjetima utvrđenima u ovoj Uredbi.
- (25) Pojediniosti o područjima suradnje i prilagodbe financijskih dodjela po zemljopisnom području i području suradnje predstavljaju elemente ove Uredbe koji nisu ključni. Stoga bi Komisiji trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a za ažuriranje elemenata priloga ovoj Uredbi koji navode pojediniosti o područjima suradnje po geografskim i tematskim programima i okvirne financijske dodjele po zemljopisnom području i području suradnje. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući i ona na razini stručnjaka. Prilikom pripreme i izrade delegiranih akata, Komisija bi trebala dodatno osigurati da se relevantni dokumenti Europskom parlamentu i Vijeću šalju istodobno, na vrijeme i na primjeren način.

- (26) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji u odnosu na dokumente o strategiji i višegodišnje okvirne programe iz ove Uredbe. Te bi se ovlasti trebale izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹.
- (27) S obzirom na prirodu tih provedbenih akata, posebno njihovu prirodu koja je usmjerena na politiku i njihove proračunske implikacije, za njihovo donošenje, osim u slučaju mjera malog financijskog opsega, u načelu bi trebalo koristiti postupak ispitivanja.
- (28) Komisija bi trebala donijeti odmah primjenjive provedbene akte kada, u valjano utemeljenim slučajevima povezanim s potrebom za brзом reakcijom Unije, to zahtijevaju krajnje hitni razlozi.

¹ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (29) Zajednička pravila i postupci za provedbu instrumenata Unije za financiranje vanjskog djelovanja utvrđeni su u Uredbi (EU) br. ... / 2014*
- (30) Organizacija i funkcioniranje Europske službe za vanjsko djelovanje uspostavljeni su u Odluci Vijeća 2010/427/EU¹,
- (31) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega djelovanja oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarenje tih ciljeva.

* SL: molimo umetnuti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

¹ Odluka Vijeća 2010/427/EU od 26. srpnja 2010. o uspostavi organizacije i funkcioniranja Europske službe za vanjsko djelovanje (SL L 201, 3.8.2010, str. 30).

- (32) Ovom Uredbom utvrđuje se financijska omotnica za čitavo njezino razdoblje primjene, koja treba predstavljati primarni referentni iznos, u smislu točke 17. Međuinstitucionalnog sporazuma od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju¹, za Europski parlament i Vijeće tijekom godišnjeg proračunskog postupka.
- (33) Primjereno je uskladiti razdoblje primjene ove Uredbe s razdobljem primjene Uredbe Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013². Ova Uredba stoga bi se trebala primjenjivati od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2020.,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

¹ SL C 373, 20.12.2013., str. 1.

² Uredba Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013 od 2. prosinca 2013. kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014. - 2020. (SL L 347, 20.12.2013., str. 884.).

GLAVA I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom Uredbom uspostavlja se instrument ("Instrument za razvojnu suradnju" ili „IRS") u okviru kojeg Unija može financirati:
 - (a) geografske programe čiji je cilj potpora razvojne suradnje sa zemljama u razvoju koje su uključene u popis primatelja službene razvojne pomoći koji je utvrdio Odbor za razvojnu pomoć Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj, osim:
 - i. zemalja potpisnica Sporazuma o partnerstvu između članica Skupine afričkih, karipskih i pacifičkih država s jedne strane i Europske zajednice i njezinih država članica s druge strane, potpisanog u Cotonouu 23. lipnja 2000¹., osim Južne Afrike;
 - ii. zemalja koje ispunjavaju zahtjeve Europskog fonda za razvoj;

¹ SL L 317, 15.12.2000, str. 3.

- iii. zemalja koje ispunjavaju uvjete za financiranje od strane Unije u okviru Europskog instrumenta za susjedstvo uspostavljenog Uredbom (EU) br. .../2014 Europskog parlamenta i Vijeća^{1*}(„Europski instrument za susjedstvo”);
- iv. korisnika koji ispunjavaju uvjete za financiranje od strane Unije u okviru Instrumenta pretprijetupne pomoći uspostavljenog Uredbom (EU) br. .../2014 Europskog parlamenta i Vijeća^{2*} („Instrument pretprijetupne pomoći”).

¹ Uredba (EU) br. .../2014 Europskog parlamenta i Vijeća od ... o uspostavi Europskog instrumenta za susjedstvo (SL ...).

* SL: molimo umetnuti datum, broj i upućivanje na objavu za uredbu iz dokumenta PE-CONS 126/13 (2011/0405 (COD)).

² Uredba (EU) br. .../2014 Europskog parlamenta i Vijeća od ... o uspostavi Instrumenta pretprijetupne pomoći (IPA II) (SL ...).

* SL: molimo umetnuti datum, broj i upućivanje na objavu za uredbu iz dokumenta PE-CONS 123/13 (2011/0404 (COD)).

- (b) tematske programe koji se odnose na globalna javna dobra i izazove koji su povezani s razvojem i podupiru organizacije civilnog društva i lokalne vlasti u zemljama partnerima u skladu s točkom (a) ovog stavka, zemljama koje ispunjavaju zahtjeve za financiranje od strane Unije u okviru instrumenata iz točke (a) podtočaka od i. do iii. ovog stavka i zemljama i područjima koji su obuhvaćeni područjem primjene Odluke Vijeća 2013/755/EU¹.
 - (c) Panafrički program za potporu strateškog partnerstva između Afrike i Unije i njegove naknadne izmjene i dodaci za pokrivanje aktivnosti transregionalne, kontinentalne ili globalne prirode u Africi i s Afrikom.
2. Za potrebe ove Uredbe, regija je geografski entitet koji se sastoji od više od jedne zemlje u razvoju.
 3. Zemlje i područja iz stavka 1. u ovoj se Uredbi nazivaju „zemlje partneri” ili „regije partneri”, ovisno o relevantnom geografskom, tematskom ili Panafričkom programu.

¹ Odluka Vijeća 2013/755/EU od 25. studenoga 2013. o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja Europskoj uniji („Odluka o prekomorskom pridruživanju”) (SL L 344, 19.12.2013., str. 1.).

Članak 2.

Ciljevi i kriteriji odabira

1. U okviru načela i ciljeva vanjskog djelovanja Unije i Europskog konsenzusa te njegovih dogovorenih izmjena:
 - (a) glavni cilj suradnje prema ovoj Uredbi je smanjenje i dugoročno iskorjenjivanje siromaštva,
 - (b) sukladno glavnom cilju iz točke (a), suradnja u okviru ove Uredbe također doprinosi:
 - i. podupiranju održivoga gospodarskog i socijalnog razvoja, te okolišnog razvoja, i
 - ii. učvršćivanju i podupiranju demokracije, vladavine prava, dobrog upravljanja, ljudskih prava i relevantnih načela međunarodnog prava.

Postizanje ciljeva iz prvog podstavka mjeri se relevantnim pokazateljima, uključujući pokazatelje ljudskog razvoja, posebno milenijski razvojni cilj 1. za točku (a) i milenijske razvojne ciljeve od 1. do 8. za točku (b) te, nakon 2015. druge pokazatelje koje su Unija i države članice dogovorile na međunarodnoj razini.

2. Suradnja u okviru ove Uredbe doprinosi ostvarenju međunarodnih obveza i ciljeva u području razvoja koje je Unija prihvatila, posebno milenijskih razvojnih ciljeva i novih razvojnih ciljeva nakon 2015.
3. Djelovanja po geografskim programima planiraju se tako da ispunjavaju kriterije za službenu razvojnu pomoć koje je ustanovio Odbor za razvojnu pomoć Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj.

Djelovanja po tematskim programima i Panafričkom programu planiraju se tako da ispunjavaju kriterije za službenu razvojnu pomoć koje je ustanovio Odbor za razvojnu pomoć Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj, osim ako se:

- (a) djelovanja odnose na zemlju primateljicu ili područje koje se ne kvalificira kao zemlja primateljica službene razvojne pomoći sukladno Odboru za razvojnu pomoć Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj; ili
 - (b) kroz djelovanje provodi globalna inicijativa, glavni cilj politike Unije ili neka međunarodna dužnost ili obveza Unije, kako je navedeno u članku 6. stavku 2. točkama (b) i (e), a djelovanje nema obilježja za ispunjavanje kriterija za službenu razvojnu pomoć.
4. Ne dovodeći u pitanje stavak 3. točku (a), najmanje 95% predviđenih izdataka za tematske programe i najmanje 90% predviđenih izdataka za Panafrički program ispunjavaju kriterije za službenu razvojnu pomoć koje je ustanovio Odbor za razvojnu pomoć Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj,

5. Djelovanja obuhvaćena Uredbom Vijeća (EZ) br. 1257/96¹ koja ispunjavaju uvjete za financiranje prema toj uredbi, ne financiraju se prema ovoj Uredbi, osim kada postoji potreba za osiguranjem kontinuiteta suradnje od krize do stabilnih uvjeta za razvoj. U takvim slučajevima, posebna pozornost daje se učinkovitim povezivanju humanitarne pomoći, obnove i razvojne pomoći.

Članak 3.

Opća načela

1. Unija nastoji promicati, razvijati i učvrstiti načela demokracije, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda na kojima je osnovana putem dijaloga i suradnje sa zemljama i regijama partnerima.
2. U provedbi ove Uredbe provodi se diferencirani pristup zemljama partnerima kako bi se osiguralo da im se pruži specifična, individualno prilagođena suradnja temeljena na:
 - (a) njihovim potrebama, na temelju kriterija kao što su stanovništvo, prihod po glavi, rasprostranjenost siromaštva, raspodjela prihoda i razina ljudskog razvoja;

¹ Uredba Vijeća (EZ) br. 1257/96 od 20. lipnja 1996. o humanitarnoj pomoći (SL L 163, 2.7.1996, str. 1).

- (b) njihovim sposobnostima da stvore i dobiju pristup financijskim izvorima te na njihovim apsorpcijskim sposobnostima;
- (c) njihovim obvezama i uspješnosti, na temelju kriterija i pokazatelja kao što su politički, gospodarski i socijalni napredak, ravnopravnost spolova, napredak u dobrom upravljanju i ljudskim pravima i učinkovito korištenje pomoći, posebno način na koji zemlja koristi rijetke resurse za razvoj, počevši sa svojim resursima; i
- (d) potencijalnom učinku razvojne pomoći Unije u zemljama partnerima.

Zemlje kojima je pomoć najpotrebnija, posebno najslabije razvijene zemlje, zemlje s niskim prihodom i zemlje u krizi, postkriznom razdoblju, u situacijama nestabilnosti i ranjivosti, imaju prednost u postupku dodjele sredstava.

Kriteriji poput indeksa ljudskog razvoja, indeksa gospodarske ranjivosti i ostalih relevantnih pokazatelja uključujući one za mjerenje siromaštva i nejednakosti u zemlji uzimaju se u obzir kako bi se ojačala analiza i identifikacija zemalja kojima je pomoć najpotrebnija.

3. U sve programe uključuju se horizontalna pitanja kako su definirana Europskim konsenzusom. Dodatno, prema potrebi se uključuju pitanja sprečavanja sukoba, dostojanstvenog rada i klimatskih promjena.

Smatra se da horizontalna pitanja iz prvog podstavka obuhvaćaju sljedeće dimenzije na koje posebno treba skrenuti pozornost kada to zahtijevaju okolnosti: nediskriminacija, prava osoba koje pripadaju manjinama, prava osoba s invaliditetom, prava osoba s bolestima opasnim po život i drugih ranjivih skupina, osnovna radna prava i socijalno uključivanje, osnaživanje žena, vladavina prava, izgradnja kapaciteta parlamenata i civilnog društva i promicanje dijaloga, sudjelovanje i pomirenje, kao i izgradnja institucija, uključujući na lokalnoj i regionalnoj razini.

4. U provedbi ove Uredbe, osigurava se, u skladu s člankom 208. UFEU-a, koherentnost razvojne politike i usklađenost s ostalim područjima vanjskog djelovanja Unije i s ostalim relevantnim politikama Unije.

U tom pogledu, mjere koje se financiraju prema ovoj Uredbi, uključujući one kojima upravlja Europska investicijska banka (EIB), temelje se na politikama razvojne suradnje navedenim u instrumentima poput sporazuma, izjava i akcijskih planova između Unije i dotičnih zemalja i regija partnera te na relevantnim odlukama Unije, posebnim interesima, prioritetima politike i strategijama.

5. Unija i države članice traže redovite i česte razmjene informacija, uključujući one s ostalim donatorima te promiču bolju koordinaciju između donatora i komplementarnost radeći prema zajedničkom višegodišnjem programiranju koje se temelji na smanjenju siromaštva zemalja partnera ili istovjetnim strategijama razvoja. Oni mogu poduzimati zajednička djelovanja, uključujući analize i odgovore na te strategije uz identifikaciju ključnih područja intervencije i podjele rada unutar zemlje putem zajedničkih misija na razini svih donatora i korištenjem sufinanciranja i delegiranih dogovora o suradnji.
6. Unija promiče multilateralni pristup globalnim izazovima i u vezi s tim surađuje s državama članicama. Prema potrebi, potiče suradnju s međunarodnim organizacijama i tijelima i drugim bilateralnim donatorima.
7. Odnosi između Unije i država članica, s jedne strane, i zemalja partnera, s druge strane, temelje se na zajedničkim vrijednostima ljudskih prava, demokracije i vladavine prava, kao i na načelima vlasništva i uzajamne odgovornosti, te ih promiču.

Nadalje, u odnosima sa zemljama partnerima u obzir se uzimaju njihove obveze i dosadašnji rezultati u provedbi međunarodnih sporazuma i ugovornih odnosa s Unijom.

8. Unija promiče učinkovitu suradnju sa zemljama i regijama partnerima u skladu s najboljom međunarodnom praksom. Ona svoju podršku usklađuje s njihovim nacionalnim i regionalnim strategijama razvoja, politikama reformi i postupcima kad god je to moguće i podržava demokratsko vlasništvo, kao i domaću i uzajamnu odgovornost. U tu svrhu, ona promiče:
- (a) proces razvoja koji je transparentan i koji zemlja ili regija partner vodi i ima, uključujući promicanje lokalne stručnosti;
 - (b) pristup koji se temelji na pravima koja obuhvaćaju sva ljudska prava, bilo da se radi o civilnim i političkim ili gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima, kako bi se načela ljudskih prava uključilo u provedbu ove Uredbe, pomoglo zemljama partnerima u provođenju njihovih obveza u pogledu međunarodnih ljudskih prava i nositelje prava, s naglaskom na siromašne i ranjive skupine, poduprlo u traženju njihovih prava;
 - (c) osnaživanje stanovništva zemalja partnera, uključive i participativne pristupe razvoju i široku uključenost svih segmenata društva u razvojni proces te u nacionalni i regionalni dijalog, uključujući politički dijalog. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti ulogama parlamenata, lokalnih vlasti i civilnog društva, između ostalog u odnosu na sudjelovanje, nadzor i odgovornost;

- (d) učinkovite načine suradnje i instrumente kako je navedeno u članku 4. Uredbe (EU) br. .../2014 *, u skladu s najboljim praksama Odbora za razvojnu pomoć Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj, uključujući korištenje inovativnih instrumenata kao što je spajanje bespovratnih sredstava i kredita i drugih mehanizama podjele rizika u odabranim sektorima i zemljama, te angažman privatnog sektora, s dužnom pozornošću posvećenom pitanjima održivosti duga, broja takvih mehanizama i zahtjeva za sustavnu procjenu učinka u skladu s ciljevima ove Uredbe, posebno smanjenja siromaštva.

Svi programi, intervencije i načini suradnje i instrumenti prilagođavaju se posebnim okolnostima svake pojedine zemlje ili regije partnera, s naglaskom na pristupu koji se temelji na programu, isporuci predvidljivog financiranja pomoći, mobilizaciji privatnih resursa, uključujući one iz privatnog sektora, općem i nediskriminirajućem pristupu osnovnim uslugama i razvoju i korištenju sustava zemlje;

- (e) mobilizaciju domaćeg prihoda putem ojačavanja fiskalne politike zemalja partnera s ciljem smanjenja siromaštva i ovisnosti o pomoći;

* SL: molimo umetnuti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

- (f) poboljšani utjecaj politika i programiranje kroz koordinaciju i usklađivanje između donatora kako bi se smanjilo preklapanje i dupliciranje, poboljšala komplementarnost i podržale inicijative na razini svih donatora;
 - (g) koordinaciju u zemljama i regijama partnerima pomoću dogovorenih smjernica i načela najbolje prakse o koordinaciji i učinkovitosti pomoći;
 - (h) pristupe razvoju koji se temelje na rezultatima uključujući korištenjem okvira transparentnih rezultata na razini zemlje, koji se temelje na, prema potrebi, međunarodno dogovorenim ciljevima i pokazateljima poput onih iz milenijskih razvojnih ciljeva, za procjenu i priopćavanje rezultata, uključujući realizaciju, ishode i učinke razvojne pomoći.
9. Unija podržava, prema potrebi, provedbu bilateralne, regionalne i multilateralne suradnje i dijaloga, razvojnu dimenziju partnerskih sporazuma i trostranu suradnju. Unija također promiče suradnju jug-jug.

10. Komisija obavješćuje Europski parlament i s njim redovito razmjenjuje stajališta.
11. Komisija ima redovite razmjene informacija s civilnim društvom i lokalnim vlastima.
12. U svojim aktivnostima razvojne suradnje Unija se prema potrebi oslanja na iskustva reforme i tranzicije država članica i stečena znanja te ih dijeli.
13. Pomoć Unije u okviru ove Uredbe ne koristi se za financiranje nabave oružja ili streljiva ni operacija koje imaju vojnu ili obrambenu svrhu.

GLAVA II.

PROGRAMI

Članak 4.

Provedba pomoći Unije

Pomoć Unije provodi se, u skladu sa Uredbom (EU) br. .../2014*, putem:

- (a) geografskih programa;
- (b) tematskih programa, koji su sastavljeni od:
 - i. programa „Globalna javna dobra i izazovi”, i
 - ii. programa „Organizacije civilnog društva i lokalne vlasti”, i
- (c) Panafričkog programa.

Članak 5.

Geografski programi

1. Aktivnosti suradnje Unije na temelju ovog članka provode se za aktivnosti nacionalne, regionalne, transregionalne i kontinentalne prirode.

* SL: molimo umetnuti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

2. Geografski program obuhvaća suradnju u odgovarajućim područjima aktivnosti:
- (a) regionalno sa zemljama partnerima iz članka 1. stavka 1. točke (a), posebno s ciljem ublažavanja posljedice postizanja u zemljama partnerima razine na kojoj se javljaju velike i rastuće nejednakosti; ili
 - (b) bilateralno:
 - i. sa zemljama partnerima koje nisu zemlje gornjeg srednjeg prihoda na popisu Odbora za razvojnu pomoć OECD-a i zemalja u razvoju ili koje nemaju bruto domaći proizvod veći od 1 posto svjetskog bruto domaćeg proizvoda;
 - ii. u iznimnim slučajevima, uključujući s ciljem potpunog ukidanja dodjele razvojne pomoći, bilateralna suradnja može se provoditi i s ograničenim brojem zemalja partnera kada je to opravdano u skladu s člankom 3. stavkom 2. Postupno ukidanje provodi se u bliskoj koordinaciji s drugim donatorima. Završetak tog oblika suradnje, kad god je prikladno, prati dijalog o politici s dotičnim zemljama, s naglaskom na potrebama najsiromašnijih i najranjivijih skupina.

3. Kako bi se postigli ciljevi iz članka 2., geografski programi izvode se iz područja suradnje koji se nalaze u Europskom konsenzusu i njegovim naknadnim dogovorenim izmjenama, kao i iz sljedećih područja suradnje:
- (a) Ljudska prava, demokracija i dobro upravljanje:
- i. ljudska prava, demokracija i vladavina prava;
 - ii. ravnopravnost spolova, osnaživanje žena i jednake mogućnosti za žene;
 - iii. upravljanje u javnom sektoru na središnjoj i lokalnoj razini;
 - iv. porezna politika i uprava;
 - v. borba protiv korupcije;
 - vi. civilno društvo i lokalne vlasti;
 - vii. promicanje i zaštita prava djece;

- (b) uključivi i održivi rast za ljudski razvoj:
 - i. zdravlje, obrazovanje, socijalna zaštita, zapošljavanje i kultura;
 - ii. poslovno okruženje, regionalna integracija i svjetska tržišta;
 - iii. održiva poljoprivreda, sigurnost hrane i prehrane;
 - iv. održiva energija;
 - v. upravljanje prirodnim resursima, uključujući zemljišta, šume i vode;
 - vi. klimatske promjene i okoliš;

- (c) ostala područja od značaja za razvoj:
 - i. migracija i azil;
 - ii. povezivanje humanitarne pomoći i razvojne suradnje;
 - iii. otpornost i smanjenje rizika od katastrofa;
 - iv. razvoj i sigurnost, uključujući sprečavanje sukoba.

4. Dodatne informacije o područjima suradnje iz stavka 3. navedene su u Prilogu I.
5. Unutar svakog pojedinog bilateralnog programa, Unija u načelu usredotočuje svoju pomoć na najviše tri sektora, o čemu treba kad je to moguće postići sporazum s dotičnom zemljom partnerom.

Članak 6.

Tematski programi

1. Djelovanja poduzeta kroz tematske programe dodaju novu vrijednost i komplementarne su i koherentne s djelovanjima koja se financiraju u okviru geografskih programa.
2. Na programiranje tematskih djelovanja primjenjuju se najmanje jedan od sljedećih uvjeta:
 - (a) ciljevi politike Unije iz ove Uredbe ne mogu se postići na odgovarajući ili učinkovit način putem geografskih programa, uključujući, ako je potrebno, kada nema geografskog programa ili kada je on suspendiran ili kada nema dogovora o djelovanju s dotičnom zemljom partnerom;
 - (b) djelovanja se odnose na globalne inicijative koje podržavaju međunarodno dogovorene razvojne ciljeve ili globalna javna dobra i izazove;
 - (c) djelovanja su multiregionalna, uključuju više zemalja i/ili su horizontalna;

- (d) djelovanjima se provode inovativne politike ili inicijative s ciljem informiranja o budućim djelovanjima;
 - (e) djelovanja odražavaju glavni cilj politike Unije ili neku međunarodnu dužnost ili obvezu Unije koje je važna za razvojnu suradnju.
3. Osim ako je drukčije predviđeno ovom Uredbom, tematska djelovanja izravno koriste zemljama ili područjima iz članka 1. stavka 1. točke (b) i provode se u tim zemljama ili područjima. Takva se djelovanja mogu provoditi izvan tih zemalja ili područja kada je to najučinkovitiji način postizanja ciljeva predmetnih programa.

Članak 7.

Globalna javna dobra i izazovi

1. Cilj je pomoći Unije u okviru programa „Globalna javna dobra i izazovi” podržati djelovanja iz ovih područja:
- (a) okoliš i klimatske promjene;
 - (b) održiva energija;
 - (c) ljudski razvoj, uključujući dostojanstveni rad, socijalnu pravdu i kulturu;

(d) sigurnost hrane i prehrane i održiva poljoprivreda; i

(e) migracija i azil.

2. Dodatne informacije o područjima suradnje iz stavka 1. nalaze se u Prilogu II. dijelu A.

Članak 8.

Organizacije civilnog društva i lokalne vlasti

1. Cilj je pomoći Unije u okviru programa „Organizacije civilnog društva i lokalne vlasti” jačanje organizacija civilnog društva i lokalnih vlasti u zemljama partnerima i, kada je tako predviđeno u ovoj Uredbi, u Uniji i u korisnicima koji ispunjavaju zahtjeve Uredbe (EU) br. .../...*.

Djelovanja koja se trebaju financirati provode ponajprije organizacije civilnog društva i lokalne vlasti. Kada je primjereno, kako bi se osigurala njihova učinkovitost, djelovanja mogu provoditi drugi akteri u korist organizacija dotičnih organizacija civilnog društva i lokalnih vlasti.

2. Dodatne informacije o područjima suradnje iz ovog članka nalaze se u Prilogu II. dijelu B.

* SL: molimo umetnuti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 123/13 (2011/0404 (COD)).

Članak 9.
Panafrički program

1. Cilj je pomoći Unije u okviru Panafričkog programa poduprijeti strateško partnerstvo između Afrike i Unije i njegove naknadne izmjene i dodatke, kako bi se obuhvatile aktivnosti transregionalne, kontinentalne ili globalne prirode u Africi i s Afrikom.
2. Panafrički program komplementaran je i usklađen s drugim programima u okviru ove Uredbe, kao i s drugim instrumentima Unije za financiranje vanjskog djelovanja, posebno Europskim fondom za razvoj i Europskim instrumentom za susjedstvo.
3. Dodatne informacije o područjima suradnje iz ovog članka nalaze se u Prilogu III.

GLAVA III.

PROGRAMIRANJE I RASPODJELA SREDSTAVA

Članak 10.

Opći okvir

1. Za geografske programe, višegodišnji okvirni programi za zemlje i regije partnere sastavljaju se na temelju strateškog dokumenta, kako je predviđeno u članku 11.

Za tematske programe, višegodišnji okvirni programi sastavljaju se kako je predviđeno u članku 13.

Panafrički višegodišnji okvirni program sastavlja se kako je predviđeno u članku 14.

2. Komisija donosi provedbene mjere iz članka 2. Uredbe (EU) br. .../2014* na temelju programskih dokumenata iz članaka 11., 13. i 14. ove Uredbe.

* SL: molimo umetnuti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

3. Potpora Unije također može poprimiti oblik mjera koje nisu obuhvaćene programskim dokumentima iz članaka 11., 13. i 14. ove Uredbe, kako je predviđeno u članku 2. Uredbe (EU) br. .../2014 *.
4. Unija i njezine države članice međusobno se savjetuju u ranoj fazi procesa i tijekom čitavog procesa programiranja a radi promicanja koherentnosti, komplementarnosti i usklađivanja među svojim aktivnostima suradnje. Takvo savjetovanje može dovesti do zajedničkog programiranja od strane Unije i država članica. Unija se također savjetuje s ostalim donatorima i akterima razvoja uključujući predstavnike civilnog društva, lokalne vlasti i ostala provedbena tijela. O tome se izvješćuje Europski parlament.
5. Pri programiranju u okviru ove Uredbe obraća se dužna pozornost ljudskim pravima i demokraciji u zemljama partnerima.

* SL: molimo umetnuti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

6. Sredstva predviđena ovom Uredbom mogu ostati nedodijeljena s ciljem osiguravanja odgovarajućeg odgovora Unije u slučajevima nepredviđenih okolnosti, na primjer u nestabilnim i kriznim situacijama te situacijama nakon krize, kao i da se omogući sinkronizacija s ciklusima strategija zemalja partnera i izmjena okvirnih financijskih dodjela kao rezultat preispitivanja koja se provode u skladu s člankom 11. stavkom 5., člankom 13. stavkom 2. i člankom 14. stavkom 3. Ovisno o njihovoj naknadnoj dodjeli ili preraspodjeli u skladu s postupcima iz članka 15., o korištenju tih sredstava odlučuje se naknadno u skladu s Uredbom (EU) br. .../2014*.

Dio sredstava koja su ostala nedodijeljena na razini svake vrste programa ne prelaze 5%, osim za potrebe sinkronizacije i za zemlje iz članka 12. stavka 1.

7. Ne dovodeći u pitanje članak 2. stavak 3., Komisija može uključiti određenu financijsku dodjelu za pomoć zemljama i regijama partnerima u jačanju njihove suradnje sa susjednim najjudaljenijim regijama Unije.
8. Pri svakom programiranju ili preispitivanju programa nakon objave izvješća o preispitivanju u sredini razdoblja iz članka 17. Uredbe (EU) br. .../2014 uzimaju se u obzir rezultati, nalazi i zaključci iz tog izvješća.

* SL: molimo umetnuti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

Članak 11.

Programski dokumenti za geografske programe

1. U pripremi, provedbi i preispitivanju svih programskih dokumenata iz ovog članka poštuju se načela koherentnosti razvojne politike te načela učinkovitosti pomoći, to jest demokratsko vlasništvo, partnerstvo, koordinacija, harmonizacija, usklađenost sa zemljom partnerom ili regionalnim sustavima, transparentnost, uzajamna odgovornost i usmjerenost prema rezultatima kako je utvrđeno u članku 3. stavcima od 4. do 8. Kada je to moguće, razdoblje programiranja mora biti sinkronizirano sa strateškim ciklusima zemlje partnera.

Programski dokumenti za geografske programe, uključujući dokumente za zajedničko programiranje, utemeljeni su, u mjeri u kojoj je to moguće, na dijalogu između Unije, država članica i zemlje ili regije partnera u pitanju, uključujući nacionalne i regionalne parlamente te uključuju civilno društvo i lokalne vlasti, kao i druge stranke kako bi se povećala odgovornost sudjelovanja u procesu i potaknula potpora nacionalnim razvojnim strategijama, a posebno onima usmjerenima na smanjenje siromaštva.

2. Dokumente o strategiji sastavlja Unija za dotičnu zemlju ili regiju partnera kako bi se osigurao koherentni okvir za razvojnu suradnju između Unije i te zemlje ili regije partnera, u skladu s ukupnom svrhom i područjem primjene, ciljevima, načelima i odredbama politika navedenima u ovoj Uredbi.

3. Dokumenti o strategiji nisu potrebni za:

- (a) zemlje koje imaju nacionalnu strategiju razvoja u obliku nacionalnog razvojnog plana ili sličan razvojni dokument koji je prilikom donošenja potonjeg dokumenta Komisija prihvatila kao temelj za odgovarajući višegodišnji okvirni program;
- (b) zemlje ili regije za koje je izrađen zajednički okvirni dokument o utvrđivanju sveobuhvatne strategije Unije, uključujući posebno poglavlje o razvojnoj politici;
- (c) zemlje ili regije za koje je zajednički višegodišnji programski dokument dogovoren između Unije i država članica;
- (d) regije koje s Unijom imaju zajednički dogovorenu strategiju;
- (e) zemlje s kojima Unija namjerava sinkronizirati svoju strategiju s novim nacionalnim ciklusom koji počinje prije 1. siječnja 2017.; u takvim slučajevima višegodišnji okvirni program za prijelazno razdoblje između 1. siječnja 2014. i početka novog nacionalnog ciklusa sadrži odgovor Unije za tu zemlju;
- (f) zemlje ili regije koje primaju sredstava od Unije prema ovoj Uredbi, a koja ne prelaze 50 000 000 EUR za razdoblje 2014. - 2020..

U slučajevima iz prvog podstavka točaka (b) i (f), višegodišnji okvirni program za dotičnu zemlju ili regiju sadrži razvojnu strategiju Unije za tu zemlju ili regiju.

4. Dokumenti o strategiji preispituju se sredinom razdoblja ili prema potrebi ad hoc, u skladu s, kako je prikladno, načelima i postupcima utvrđenima u sporazumima o partnerstvu i suradnji sklopljenima s dotičnom zemljom i regijom partnerom.
5. Višegodišnji okvirni programi za geografske programe izrađuju se za svaku zemlju ili regiju koja prima okvirnu financijsku dodjelu sredstava Unije na temelju ove Uredbe. Osim u slučaju zemalja ili regija iz stavka 3. prvog podstavka točaka (e) i (f), ti dokumenti izrađuju se na temelju dokumenata o strategiji ili istovjetnih dokumenata kako je navedeno u stavku 3.

Zajednički višegodišnji programski dokument iz stavka 3. prvog podstavka točke (c) ovog članka može se, za potrebe ove Uredbe, smatrati višegodišnjim okvirnim programom pod uvjetom da je usklađen s načelima i uvjetima utvrđenima u ovom stavku, uključujući i okvirnu raspodjelu financijskih sredstava, te s postupcima predviđenima u članku 15.

Višegodišnji okvirni programi za geografske programe utvrđuju prioritetna područja odabrana za financiranje od strane Unije, specifične ciljeve, očekivane rezultate, jasne, specifične i transparentne pokazatelje uspješnosti i okvirne financijske dodjele, kako ukupno tako i po prioritetnom području te, prema potrebi, modalitete pomoći.

Komisija donosi višegodišnje okvirne financijske dodjele unutar svakog geografskog programa u skladu s općim načelima ove Uredbe, na temelju kriterija utvrđenih u članku 3. stavku 2. te uzimajući u obzir, uz specifičnosti različitih programa, posebne poteškoće s kojima se suočavaju zemlje ili regije koje su u krizi, ranjive, nestabilne, u sukobu ili izložene katastrofama.

Prema potrebi, financijske dodjele mogu se dati u obliku raspona i/ili neka financijska sredstva mogu ostati neraspodijeljena. Ne mogu se predvidjeti nikakve okvirne financijske dodjele izvan razdoblja 2014. - 2020., osim ako posebno podliježu dostupnosti resursa izvan tog razdoblja.

Višegodišnji okvirni programi za geografske programe mogu se preispitati ako je potrebno, uključujući za učinkovitu provedbu, uzimajući u obzir preispitivanja u sredini razdoblja ili ad hoc preispitivanja dokumenta o strategiji na kojem se temelji.

Okvirne financijske dodjele, prioriteta, posebni ciljevi, očekivani rezultati, pokazatelji uspješnosti i, kada je to primjenjivo, modaliteti pomoći također se mogu prilagoditi kao rezultat preispitivanja, posebno nakon stanja krize ili postkriznog stanja.

Takva preispitivanja trebala bi obuhvatiti potrebe te posvećenost i napredak postignut na dogovorenim ciljevima za razvoj, uključujući i ciljeve koji se odnose na ljudska prava, demokraciju, vladavinu prava i dobro upravljanje.

6. Komisija izvješćuje o zajedničkom programiranju s državama članicama u okviru izvješća o preispitivanju u sredini razdoblja iz članka 17. Uredbe (EU) br. .../2014* te uvrštava preporuke u slučajevima kada zajedničko programiranje nije u cijelosti postignuto.

Članak 12.

*Programiranje za zemlje i regije u krizi,
postkriznoj ili nestabilnoj situaciji*

1. Pri izradi programskih dokumenata za zemlje i regije u krizi, postkriznoj ili nestabilnoj situaciji ili izložene prirodnim katastrofama, uzima se u obzir osjetljivost, posebne potrebe i okolnosti u dotičnim zemljama ili regijama.

Trebalo bi posvetiti odgovarajuću pažnju sprečavanju sukoba, izgradnji države i mira, postkonfliktnom pomirenju i mjerama obnove, kao i ulozi žena i pravima djece u tim procesima.

Kada su zemlje ili regije partneri izravno uključeni u krizu, postkriznu ili nestabilnu situaciju ili su pogođeni njome, poseban naglasak stavlja se na ubrzanje koordinacije između oporavka, rehabilitacije i razvoja među svim relevantnim sudionicima kako bi se pomoglo u prijelazu iz izvanrednog stanja u razvojnu fazu.

* SL: molimo umetnuti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

Programskim dokumentima za zemlje i regije u nestabilnoj situaciji ili one koje su izložene prirodnim katastrofama, osigurava se pripravnost za nepogodu i prevencija te upravljanje posljedicama takvih nepogoda te se rješava pitanje osjetljivosti na šokove i poboljšava otpornost.

2. Iz valjano utemeljenih krajnje hitnih razloga, kao što su slučajevi krize ili izravne prijetnje demokraciji, vladavini prava, ljudskim pravima i temeljnim slobodama, Komisija može donijeti odmah primjenjive provedbene akte u skladu s postupkom iz članka 16. stavka 4. Uredbe (EU) br. .../2014* radi izmjene dokumenata o strategiji i višegodišnjih okvirnih programa iz članka 11. ove Uredbe.

Takva preispitivanja mogu podrazumijevati određenu i prilagođenu strategiju kako bi se osigurao prijelaz na dugoročnu suradnju i razvoj, promicanjem bolje koordinacije i prijelaz između instrumenata humanitarne i razvojne politike.

* SL: molimo umetnuti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

Članak 13.

Programski dokumenti za tematske programe

1. Višegodišnji okvirni programi za tematske programe utvrđuju strategiju Unije za dotičnu temu te, u odnosu na program „Globalna javna dobra i izazovi”, za svako područje suradnje, prioritete odabrane za financiranje od strane Unije, specifične ciljeve, očekivane rezultate, jasne, specifične i transparentne pokazatelje uspješnosti, međunarodnu situaciju i aktivnosti glavnih partnera te, kada je to primjenjivo, modalitete pomoći.

Kada je to primjenjivo, utvrđuju se resursi i interventni prioriteti za sudjelovanje u globalnim inicijativama.

Višegodišnji okvirni programi za tematske programe komplementarni su s geografskim programima i u skladu su s dokumentima o strategiji iz članka 11. stavka 2.

2. Višegodišnji okvirni programi za tematske programe osiguravaju okvirnu financijsku raspodjelu, ukupnu, po području suradnje i prioritetu. Prema potrebi, okvirna financijska raspodjela može dati u obliku raspona i/ili neka financijska sredstva mogu ostati neraspodijeljena.

Višegodišnji okvirni programi za tematske programe prema potrebi se preispituju za učinkovitu provedbu, uzimajući u obzir preispitivanja u sredini razdoblja i ad hoc preispitivanja.

Okvirne financijske dodjele, prioriteti, posebni ciljevi, očekivani rezultati, pokazatelji uspješnosti i, kada je to primjenjivo, modaliteti pomoći također se mogu prilagoditi kao rezultat preispitivanja.

Članak 14.

Programski dokumenti za Panafrički program

1. U pripremi, provedbi i preispitivanju programskih dokumenata za Panafrički program poštuju se načela učinkovitosti pomoći kako je utvrđeno u članku 3. stavcima od 4. do 8.

Programski dokumenti za Panafrički program temelje se na dijalogu koji uključuje sve relevantne zainteresirane strane, kao što je Panafrički parlament.

2. Višegodišnji okvirni program za Panafrički program utvrđuje prioritete odabrane za financiranje, specifične ciljeve, očekivane rezultate, jasne, specifične i transparentne pokazatelje uspješnosti i, gdje je to primjenjivo, modalitete pomoći.

Višegodišnji okvirni program za Panafrički program koherentan je s geografskim i tematskim programima.

3. Višegodišnji okvirni program za Panafrički program osigurava okvirnu financijsku raspodjelu, ukupnu, po području aktivnosti i po prioritetu. Prema potrebi, okvirna financijska raspodjela može se dati u obliku raspona.

Višegodišnji okvirni program za Panafrički program prema potrebi se može preispitati, kako bi se odgovorilo na nepredviđene izazove ili probleme provedbe te kako bi se uzelo u obzir bilo koje preispitivanje strateškog partnerstva.

Članak 15.

Odobrenje dokumenata o strategiji i donošenje višegodišnjih okvirnih programa

1. Komisija provedbenim aktima odobrava dokumente o strategiji iz članka 11. i donosi višegodišnje okvirne programe iz članka 11., 13. i 14. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16. stavka 3. Uredbe (EU) br. .../2014*. Taj se postupak također primjenjuje na preispitivanja koja imaju za učinak bitno mijenjanje strategije ili njezino programiranje.
2. Iz valjano utemeljenih krajnje hitnih razloga, kao što su slučajevi krize ili izravne prijetnje demokraciji, vladavini prava, ljudskim pravima i temeljnim slobodama, Komisija može preispitati dokumente o strategiji iz članka 11. ove Uredbe i višegodišnje okvirne programe iz članka 11., 13. i 14. ove Uredbe u skladu s postupkom iz članka 16. stavka 4. Uredbe (EU) br. .../2014*.

* SL: molimo umetnuti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

GLAVA IV. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 16.

Sudjelovanje treće zemlje koja ne ispunjava uvjete iz ove Uredbe

U izvanrednim i opravdanim okolnostima i ne dovodeći u pitanje članak 2. stavak 3. ove Uredbe, a kako bi se osigurala koherentnost i učinkovitost financiranja od strane Unije ili radi poticanja regionalne ili transregionalne suradnje, Komisija može odlučiti, u okviru višegodišnjih okvirnih programa u skladu s člankom 15. ove Uredbe ili relevantnih provedbenih mjera u skladu s člankom 2. Uredbe (EU) br. .../2014*, proširiti prihvatljivost djelovanja na zemlje i područja koji inače ne bi bili prihvatljivi za financiranje na temelju članka 1. ove Uredbe, kada je djelovanje koje će se provoditi globalne, regionalne, transregionalne ili prekogranične prirode.

* SL: molimo umetnuti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

Članak 17.

Delegiranje ovlasti Komisiji

1. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 18. kako bi izmijenila:
 - (a) detalje područja suradnje iz:
 - i. članka 5. stavka 3. kako je navedeno u Prilogu I. dijelu A i dijelu B;
 - ii. članka 7. stavka 2. kako je navedeno u Prilogu II. dijelu A;
 - iii. članka 8. stavka 2. kako je navedeno u Prilogu II. dijelu B;
 - iv. članka 9. stavka 3. kako je navedeno u Prilogu III., posebno u aktivnostima nakon sastanaka na vrhu između Afrike i EU-a;
 - (b) okvirne financijske dodjele u okviru geografskih programa i u okviru tematskog programa „Globalna javna dobra i izazovi”, kako je navedeno u Prilogu IV. Izmjene nemaju učinak smanjenja inicijalnog iznosa za više od 5 %, osim za dodjele iz Priloga IV. točke 1. podtočke (b).

2. Posebno nakon objave izvješća o preispitivanju u sredini razdoblja iz članka 17. Uredbe (EU) br. .../2014* i na temelju preporuka iz tog izvješća, Komisija donosi delegirane akte iz stavka 1. ovog članka do 31. ožujka 2018.

Članak 18.

Izvršavanje ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 17. dodjeljuje se Komisiji za razdoblje važenja ove Uredbe.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 17. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi učinke dan nakon objave odluke u Službenom listu Europske unije ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

* SL: molimo umetnuti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

5. Delegirani akt donesen na temelju članka 17. stupa na snagu samo Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 19.

Odbor

1. Komisiji pomaže odbor („Odbor DCI-ja”). Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Promatrač iz EIB-a sudjeluje u postupcima Odbora DCI-ja u vezi s pitanjima koja se odnose na EIB.

Članak 20.

Financijska omotnica

1. Financijska omotnica za provedbu ove Uredbe za razdoblje 2014. - 2020. iznosi 19 661 639 000 EUR.

Godišnja odobrena sredstva odobravaju Europski parlament i Vijeće u okviru višegodišnjeg financijskog okvira.

2. Okvirni iznosi dodijeljeni svakom programu iz članaka od 5. do 9. za razdoblje od 2014. do 2020. utvrđeni su u Prilogu IV.
3. U skladu s člankom 18. stavkom 4., Uredba (EU) br. 1288/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹, okvirni iznos od 1 680 000 000 EUR iz različitih instrumenata za financiranje vanjskog djelovanja (Instrument za razvojnu suradnju, Europski instrument za susjedstvo, Instrument za partnerstvo i Instrument prepristupne pomoći) dodjeljuje se djelovanjima u vezi s mobilnošću u svrhu učenja prema zemljama partnerima ili iz njih u smislu Uredbe (EU) br. 1288/2013, te suradnji i političkom dijalogu s tijelima, institucijama i organizacijama iz tih zemalja.

Uredba (EU) br. 1288/2013 primjenjuje se na korištenje tih sredstava.

Financijska sredstva dodjeljuju se u okviru dviju višegodišnjih dodjela, pri čemu prva obuhvaća prve četiri, a druga preostale tri godine. Raspodjela tih sredstava odražava se u višegodišnjem indikativnom programiranju predviđenom u ovoj Uredbi, u skladu s utvrđenim potrebama i prioritetima dotičnih zemalja. Dodjele se mogu revidirati u slučaju većih nepredviđenih okolnosti ili važnih političkih promjena u skladu s prioritetima vanjskog djelovanja Unije.

¹ Uredba (EU) br. 1288/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi programa „Erasmus+”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport i stavljanju izvan snage odluka br. 1719/2006/EZ, br. 1720/2006/EZ i br. 1298/2006/EZ (SL L 347, 20.12.2013., str. 50.).

4. Financijska sredstva u okviru ove Uredbe namijenjena djelovanjima iz stavka 3. ne prelaze 707 000 000 EUR. Sredstva se povlače iz financijskih dodjela za geografske programe te se specificiraju očekivane regionalne distribucije i vrsta djelovanja. Financijska sredstva na temelju ove Uredbe namijenjena financiranju djelovanja obuhvaćenih Uredbom (EU) br. 1288/2013 koriste se za djelovanja u korist zemalja partnera obuhvaćenih ovom Uredbom, pri čemu se posebna pozornost posvećuje najsiromašnijim zemljama. Djelovanja povezana s mobilnošću studenata i osoblja koja se financiraju raspodjelom sredstava iz ove Uredbe usmjerene su na područja koja su važna za uključiv i održiv razvoj zemalja u razvoju.
5. Komisija u svoje godišnje izvješće o provedbi ove Uredbe, kako je predviđeno u članku 13. Uredbe (EU) br. .../2014*, uključuje popis svih djelovanja iz stavka 3. ovog članka čije financiranje proizlazi iz ove Uredbe te prati kako se njima ispunjavaju ciljevi i poštuju načela navedena u člancima 2. i 3. ove Uredbe.

Članak 21.

Europska služba za vanjsko djelovanje

Ova Uredba primjenjuje se u skladu s Odlukom 2010/427/EU.

* SL: molimo umetnuti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

Članak 22.
Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2020.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu

Za Europski parlament
Predsjednik

Za Vijeće
Predsjednik

PRILOG I.

PODRUČJA SURADNJE U OKVIRU GEOGRAFSKIH PROGRAMA

A. ZAJEDNIČKA PODRUČJA SURADNJE U OKVIRU GEOGRAFSKIH PROGRAMA

Geografski programi izrađuju se prema područjima suradnje utvrđenima u daljnjem tekstu koja ne bi trebalo izjednačavati sa sektorima. Prioriteti će se uspostaviti u skladu s međunarodnim obvezama u području razvojne politike u kojoj Unija sudjeluje, posebno u odnosu na milenijske razvojne ciljeve i nove razvojne ciljeve nakon 2015. koji su međunarodno dogovoreni te koji mijenjaju ili zamjenjuju milenijske razvojne ciljeve, i na temelju političkog dijaloga sa svakom prihvatljivom zemljom ili regijom partnerom.

I. Ljudska prava, demokracija i dobro upravljanje

(a) Ljudska prava, demokracija i vladavina prava

- i. pružanje potpore demokratizaciji i jačanje demokratskih institucija, uključujući ulogu parlamenata;
- ii. jačanje vladavine prava i neovisnosti sudstva i sustava zaštite te osiguravanje neometanog i jednakog pristupa pravosuđu za sve;
- iii. podržavanje transparentnog i odgovornog funkcioniranja institucija i decentralizacije; promicanje participativnog socijalnog dijaloga unutar države te drugih dijaloga o upravljanju i ljudskim pravima;

- iv. promicanje slobode medija, uključujući za moderna sredstva komunikacije,
 - v. promicanje političkog pluralizma, zaštite građanskih, kulturnih, gospodarskih, političkih i socijalnih prava te zaštite osoba koje pripadaju manjinama i najranjivijim skupinama;
 - vi. podupiranje borbe protiv diskriminacije i diskriminirajućih praksi na bilo kojoj osnovi, između ostalog, na temelju rase ili etničkog porijekla, kaste, religije ili uvjerenja, spola, rodnog identiteta ili seksualne orijentacije, socijalne pripadnosti, invaliditeta, zdravstvenog stanja ili dobi;
 - vii. promicanje građanskog registriranja, posebno registriranje rođenja i smrti.
- (b) Ravnopravnost spolova, osnaživanje žena i jednake mogućnosti za žene
- i. promicanje ravnopravnosti spolova i jednakosti;
 - ii. zaštita prava žena i djevojčica, uključujući mjera protiv dječjih brakova i drugih štetnih tradicionalnih praksi kao što su genitalno sakaćenje žena i bilo kojih drugih oblika nasilja nad ženama i djevojčicama te pružanje potpore žrtvama nasilja na temelju spola;
 - iii. promicanje osnaživanja žena, uključujući njihove uloge kao aktera u razvoju i izgradnji mira.

- (c) Upravljanje javnim sektorom na središnjoj i lokalnoj razini
- i. podržavanje razvoja javnog sektora radi jačanja univerzalnog i nediskriminirajućeg pristupa osnovnim uslugama, posebno zdravstvu i obrazovanju;
 - ii. podupiranje programa za poboljšanje oblikovanja politika, javno financijsko upravljanje, uključujući uspostavljanje i jačanje tijela i mjera za reviziju, kontrolu i borbu protiv prijevara te institucionalnog razvoja, uključujući upravljanje ljudskim resursima;
 - iii. jačanje tehničkog stručnog znanja parlamenata, što će im omogućiti da procijene i doprinesu oblikovanju i nadzoru nacionalnih proračuna, uključujući u vezi s domaćim prihodima od izvlačenja resursa i poreznih pitanja.
- (d) Porezna politika i uprava
- i. podupiranje izgradnje ili jačanja pravednih, transparentnih, učinkovitih, progresivnih i održivih domaćih poreznih sustava;
 - ii. jačanje kapaciteta za nadzor u zemljama u razvoju radi borbe protiv izbjegavanja poreza i nezakonitih financijskih tokova;
 - iii. podupiranje izrade i diseminacije radova u vezi s poreznim prijevarama i njihovim učinkom, posebno od strane tijela za nadzor, parlamenata i organizacija civilnog društva;
 - iv. podupiranje multilateralnih i regionalnih inicijativa u vezi s upravljanjem i reformama poreznog sustava;

- v. podupiranje zemalja u razvoju da učinkovitije sudjeluju u međunarodnim strukturama i postupcima suradnje u pogledu poreza;
 - vi. podupiranje uključenosti za svaku zemlju pojedinačno i podnošenja izvješća za svaki projekt posebno u zakonodavstvima zemalja partnera kako bi se povećala financijska transparentnost.
- (e) Borba protiv korupcije
- i. pomaganje zemljama partnerima u borbi protiv svih oblika korupcije, uključujući kroz zagovaranje, podizanje svijesti i izvješćivanje;
 - ii. jačanje kapaciteta tijela za kontrolu i nadzor te sudstva.
- (f) Civilno društvo i lokalne vlasti
- i. podupiranje izgradnje kapaciteta organizacija civilnog društva kako bi se osnažio njihov glas i ojačalo njihovo aktivno sudjelovanje u razvojnom procesu i unaprijedio politički, socijalni i gospodarski dijalog;
 - ii. podupiranje izgradnje kapaciteta lokalnih tijela i uključivanje njihova stručnog znanja radi promicanja teritorijalnog pristupa razvoju, uključujući procese decentralizacije;
 - iii. promicanje poticajnog okruženja za sudjelovanje građana i djelovanje civilnog društva.

- (g) Promicanje i zaštita prava djece
 - i. promicanje odobravanja pravnih dokumenata;
 - ii. podupiranje primjerenog i zdravog životnog standarda i zdravog rasta do odrasle dobi;
 - iii. osiguravanje osnovnog obrazovanja za sve.
- II. Uključivi i održivi rast za ljudski razvoj
 - (a) Zdravlje, obrazovanje, socijalna zaštita, zapošljavanje i kultura
 - i. podupiranje sektorskih reformi koje poboljšavaju pristup osnovnim socijalnim uslugama, posebno kvalitetnim zdravstvenim i obrazovnim uslugama, s naglaskom na povezane milenijske razvojne ciljeve i na pristupu uslugama za siromašne te marginalizirane i ranjive skupine;
 - ii. jačanje lokalnih kapaciteta za odgovor na globalne, regionalne i lokalne izazove, uključujući korištenjem sektorske proračunske potpore s pojačanim dijalogom o politici;
 - iii. jačanje zdravstvenih sustava, između ostalog, rješavanjem nedostatka kvalificiranih pružatelja zdravstvene skrbi, pravednim financiranjem zdravstva i jeftinijim lijekovima i cjepivima za siromašne;

- iv. promicanje pune i učinkovite provedbe Pekinške platforme za djelovanje i programa djelovanja Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju te rezultata njihovih revizijskih konferencija i, u tom kontekstu, seksualnog i reproduktivnog zdravlja i prava;
- v. osiguravanje primjerene količine pitke vode prihvatljive cijene i dobre kvalitete, primjerenih sanitarnih uvjeta i higijene;
- vi. jačanje potpore za kvalitetno obrazovanje i promicanje jednakog pristupa istomu,
- vii. podupiranje stručnog osposobljavanja relevantnog za moguće zapošljavanje i kapaciteta za provođenje istraživanja i korištenje rezultata istraživanja u korist održivog razvoja;
- viii. podupiranje nacionalnih programa socijalne zaštite i foruma, uključujući sustave socijalnog osiguranja za zdravstvene i mirovinske programe, s ciljem smanjivanja nejednakosti;
- ix. podupiranje programa dostojanstvenog rada i promicanje socijalnog dijaloga;
- x. promicanje međukulturnog dijaloga, kulturne raznolikosti i jednakog poštovanja dostojanstva svih kultura;
- xi. promicanje međunarodne suradnje za stimuliranje doprinosa kulturne industrije gospodarskom rastu u zemljama u razvoju kako bi se potpuno iskoristio potencijal za borbu protiv siromaštva, uključujući rješavanje problema poput pristupa tržištu i prava intelektualnog vlasništva.

- (b) Poslovno okruženje, regionalna integracija i svjetska tržišta
- i. podupiranje razvoja kompetitivnog lokalnog privatnog sektora, uključujući izgradnju lokalnih institucionalnih i poslovnih kapaciteta;
 - ii. podupiranje razvoja lokalnih sustava proizvodnje i lokalnih poduzeća uključujući zelena poduzeća;
 - iii. promicanje malih i srednjih poduzeća (MSP-ovi), mikropoduzeća i zadruga te pravedne trgovine;
 - iv. promicanje razvoja lokalnih, domaćih i regionalnih tržišta, uključujući tržišta ekološkom robom i uslugama;
 - v. podupiranje reformi zakonodavnog i regulatornog okvira i njihovo provođenje;
 - vi. olakšavanje pristupa poslovnim i finansijskim uslugama poput mikrokredita i štednje, mikroosiguranja i prijenosa plaćanja;
 - vii. podupiranje provođenja međunarodno dogovorenih radničkih prava;
 - viii. uspostavljanje i poboljšanje zakona i zemljišnih knjiga radi zaštite zemljišta i prava intelektualnog vlasništva;
 - ix. promicanje politika istraživanja i inovacija koje doprinose održivom i uključivom razvoju;

- x. promicanje investicija koje će rezultirati održivim zapošljavanjem, uključujući kroz mehanizme za spajanje s naglaskom na financiranje domaćih poduzeća i jačanju domaćih kapitala, posebno na razini MSP-ova, te na podupiranju razvoja ljudskih resursa;
- xi. poboljšanje infrastrukture uz puno poštovanje socijalnih i okolišnih standarda;
- xii. promicanje sektorskih pristupa održivom prometu, ispunjavanje potreba zemalja partnera, osiguravanje sigurnosti, pristupačnosti cijena i učinkovitosti u prometu te smanjivanje negativnog učinka na okoliš na najmanju moguću mjeru;
- xiii. suradnja s privatnim sektorom za jačanje društveno odgovornog i održivog razvoja, promicanje društvenih i okolišnih obveza poduzeća te odgovornosti i socijalnog dijaloga;
- xiv. pomaganje zemljama u razvoju u trgovini i naporima u vezi s regionalnom i kontinentalnom integracijom, te pružanje pomoći za njihovu neometanu i postupnu integraciju u svjetsko gospodarstvo;
- xv. podupiranje općenitijeg pristupa informacijskim i komunikacijskim tehnologijama kako bi se premostio digitalni jaz.

(c) Održiva poljoprivreda, sigurnost hrane i prehrane

- i. pomoć zemljama u razvoju kod jačanja otpornosti na šokove (kao što su pomanjkanje resursa i opskrbe te nepostojanost cijena) i borba protiv nejednakosti omogućujući siromašnima bolji pristup zemljištu, hrani, vodi, izvorima energije i financijama a da se pritom ne onečišćuje okoliš;

- ii. podupiranje održivih poljoprivrednih praksi i relevantnog poljoprivrednog istraživanja te usredotočenost na poljoprivrede malih zemljoposjednika i ruralne životne uvjete;
- iii. podupiranje žena u poljoprivredi;
- iv. ohrabrivanje napora vlada da se olakšaju društveno i okolišno odgovorne privatne investicije;
- v. podupiranje strateških pristupa sigurnosti opskrbe hranom s naglaskom na dostupnosti, pristupu, infrastrukturi, skladištenju i prehrani;
- vi. rješavanja problema nedostupnosti hrane i pothranjenosti osnovnim intervencijama u situacijama tranzicije ili nestabilnosti;
- vii. podupiranje participativnog decentraliziranog i okolišno održivog teritorijalnog razvoja koji vode zemlje.

(d) Održiva energija

- i. poboljšanje pristupa modernim, održivim, učinkovitim, čistim i obnovljivim energetskekim uslugama prihvatljivih cijena;
- ii. promicanje lokalnih i regionalnih održivih energetskekih rješenja i decentralizirane proizvodnje energije.

- (e) Upravljanje prirodnim resursima, uključujući zemljišta, šume i vode, posebno:
- i. podupiranje postupaka i tijela za nadzor te reformi upravljanja koje promiču održivo i transparentno upravljanje prirodnim resursima i njihovo očuvanje;
 - ii. promicanje pravednog pristupa vodi, kao i integriranog upravljanja vodnim resursima i planova upravljanja riječnim slivovima;
 - iii. promicanje zaštite i održivog korištenja usluga vezanih uz biološku raznolikost i ekosustav;
 - iv. promicanje održivih modela proizvodnje i potrošnje te sigurno i održivo gospodarenje kemikalijama i otpadom, uzimajući u obzir njihove učinke na zdravlje.
- (f) Klimatske promjene i okoliš
- i. promicanje korištenja čistijih tehnologija, održivih izvora energije i učinkovitosti resursa s ciljem postizanja niskih razina emisije CO₂ istovremeno jačajući okolišne standarde;
 - ii. poboljšanje otpornosti zemalja u razvoju na posljedice klimatskih promjena podupiranjem prilagodbe na klimatske promjene i ublažavanja istih te mjera smanjenja rizika od katastrofa koje se temelje na ekosustavu;

- iii. podupiranje provedbe relevantnih multilateralnih sporazuma o okolišu, posebno jačanje okolišne dimenzije institucionalnog okvira za održiv razvoj i promicanje zaštite biološke raznolikosti;
- iv. pomaganje zemljama partnerima u vezi s izazovom raseljavanja i migracija potaknutih učincima klimatskih promjena i ponovna izgradnja životnih uvjeta za klimatske izbjeglice.

III. Ostala područja od značaja za razvoj

(a) Migracija i azil

- i. podupiranje ciljanih napora za potpuno iskorištavanje odnosa između migracije, mobilnosti, zapošljavanja i smanjenja siromaštva kako bi migracija postala pozitivna sila za razvoj i smanjenje „odljeva mozgova”;
- ii. pomoć zemljama u razvoju da za upravljanje migracijskim tokovima donesu dugoročne politike u kojima se poštuju ljudska prava migranata i njihovih obitelji te jača njihova socijalna zaštita.

(b) Povezivanje humanitarne pomoći i razvojne suradnje

- i. srednjoročna i dugoročna obnova i rehabilitacija regija i zemalja pogođenih sukobom, kao i katastrofama uzrokovanim ljudskim djelovanjem ili djelovanjem prirode;

- ii. izvršavanje srednjoročnih i dugoročnih aktivnosti koje ciljaju na neovisnost i integraciju ili ponovnu integraciju raseljenih osoba, povezivanje pomoći, rehabilitacije i razvoja.
- (c) Otpornost i smanjenje rizika od katastrofa
- i. u nestabilnim stanjima, podupiranje osiguravanja osnovnih usluga i izgradnja zakonitih, učinkovitih i otpornih državnih institucija i aktivnog i organiziranog civilnog društva, u partnerstvu s dotičnim zemljama;
 - ii. doprinos preventivskom pristupu nestabilnosti države, sukobu, prirodnim katastrofama i drugim vrstama kriza pomažući zemljama partnerima i regionalnim organizacijama u naporima za jačanje sustava ranog upozorenja, demokratskog upravljanja i izgradnje institucionalnih kapaciteta;
 - iii. podupiranje smanjenja rizika od katastrofa, pripravnosti i prevencija te upravljanja posljedicama takvih katastrofa.
- (d) Razvoj i sigurnost, uključujući sprečavanje sukoba
- i. rješavanje uzroka sukoba, uključujući siromaštvo, propadanje, iskorištavanje i nejednaku raspodijeljenost i pristup zemljištu i prirodnim resursima, slabo upravljanje, nepoštovanje ljudskih prava i neravnopravnost spolova kao sredstvo za sprečavanje sukoba i izgradnju mira;
 - ii. promicanje dijaloga, sudjelovanja i pomirenja s ciljem promicanja mira i sprečavanja nasilja, u skladu s međunarodnim najboljim praksama;

- iii. poticanje suradnje i reforme politika u području sigurnosti i pravde, borbe protiv droge i drugih oblika nezakonite trgovine, uključujući trgovinu ljudima, korupciju i pranje novca.

B POSEBNA PODRUČJA SURADNJE PO REGIJAMA

Pomoć Unije podupire djelovanja i sektorske dijaloge u skladu s člankom 5. i dijelom A ovog Priloga te u skladu s ukupnom svrhom i područjem primjene, ciljem i općim načelima ove Uredbe. Posebna pozornost obraća se na područja opisana u nastavku koja odražavaju zajednički dogovorene strategije.

I. Latinska Amerika

- (a) poticanje društvene kohezije, posebno socijalne uključenosti, dostojanstvenog rada i jednakosti, ravnopravnosti spolova i osnaživanje žena;
- (b) rješavanje problema u vezi s upravljanjem i podupiranje reforme politika, posebno u područjima socijalnih politika, upravljanja javnim financijama i poreznim sustavom, sigurnosti (uključujući droge, kriminal i korupciju), jačanja dobrog upravljanja, javnih institucija na lokalnoj, nacionalnoj i regionalnoj razini, (uključujući kroz inovativne mehanizme za pružanje tehničke suradnje, npr. tehnička pomoć i razmjena informacija (TAIEX) i twinning), zaštite ljudskih prava, uključujući ljudska prava manjina, autohtonih naroda i afro-potomaka, poštovanja osnovnih radnih standarda Međunarodne organizacije rada (ILO), okoliša, borbe protiv diskriminacije, borbe protiv seksualnog nasilja, nasilja na temelju spola i nasilja nad djecom i borbe protiv proizvodnje i potrošnje droge te nezakonite trgovine drogom;

- (c) podupiranje aktivnog, organiziranog i neovisnog civilnog društva i jačanje socijalnog dijaloga putem potpore socijalnih partnera;
- (d) jačanje socijalne kohezije posebno uspostavom i jačanjem održivih sustava socijalne zaštite, uključujući programe socijalnog osiguranja, fiskalnom reformom, jačanjem kapaciteta poreznih sustava i borbom protiv porezne prijevare i utaje poreza, što doprinosi jačanju ravnopravnosti i raspodjele bogatstva;
- (e) podupiranje država Latinske Amerike u ispunjavanju njihove obveze postupanja s dužnom pažnjom u vezi s prevencijom, istraživanjem, progonom i sankcijama feminicida te plaćanjem odštete i skretanjem pozornosti na feminicid;
- (f) potpora raznim procesima regionalne integracije i međusobno povezivanje mrežnih infrastruktura, uz osiguranje komplementarnosti s aktivnostima koje se financiraju sredstvima EIB-a i drugih institucija;
- (g) rješavanje sigurnosno-razvojne veze;
- (h) jačanje kapaciteta za osiguravanje univerzalnog pristupa kvalitetnim osnovnim socijalnim uslugama, posebno u sektorima zdravstva i obrazovanja;

- (i) potpora politikama u području obrazovanja i razvoja zajedničkog područja visokog obrazovanja Latinske Amerike;
- (j) rješavanje ekonomske slabosti i doprinošenje strukturnoj preobrazbi uspostavom snažnih partnerstava u otvorenim i poštenim trgovinskim odnosima, produktivnim ulaganjima za više radnih mjesta i za bolja radna mjesta u zelenom i uključivom gospodarstvu, prijenosu znanja i suradnji u istraživanjima, inovacijama i tehnologiji, te promicanju održivog i uključivog razvoja u svim njegovim dimenzijama, s osobitom pozornošću prema izazovima migracijskih tokova, sigurnosti opskrbe hranom (uključujući održivu poljoprivredu i ribarstvo), klimatskim promjenama, održivim energijama i zaštiti te poboljšanju biološke raznolikosti i usluga ekosustava, uključujući vodu, tlo i šume; podupiranje razvoja mikropoduzeća i MSP-ova kao glavnog izvora uključivog rasta, razvoj i poslove; promicanje razvojne pomoći za trgovinu kako bi se osiguralo da mikropoduzeća i MSP-ovi iz Latinske Amerike imaju koristi od mogućnosti za međunarodnu trgovinu, uzimajući u obzir promjene u općem sustavu povlastica;
- (k) ublažavanje štetnih učinaka koje će isključivanje iz sustava općeg sustava povlastica imati na gospodarstva mnogih zemalja u regiji;
- (l) osiguravanje odgovarajućeg praćenja kratkoročnih hitnih mjera usmjerenih na oporavak nakon prirodne nepogode ili krize koje se provode kroz druge instrumente financiranja.

II. Južna Azija

(1) Promicati demokratsko upravljanje

- (a) podupiranje demokratskih procesa, poticanje učinkovitog demokratskog upravljanja, jačanje javnih institucija i tijela (uključujući na lokalnoj razini), podupiranje učinkovite decentralizacije, restrukturiranja države i izbornih postupaka;
- (b) podupiranje aktivnog, organiziranog i neovisnog civilnog društva, uključujući i medija, te jačanje socijalnog dijaloga putem potpore socijalnih partnera;
- (c) izgradnja i jačanje zakonitih, učinkovitih i odgovornih javnih institucija, promicanje institucionalnih i administrativnih reformi, dobrog upravljanja, borbe protiv korupcije i upravljanja javnim financijama te podupiranje vladavine prava;
- (d) jačanje i zaštita ljudskih prava, uključujući prava manjina, migranata, autohtonih naroda i ranjivih skupina, borba protiv diskriminacije, seksualnog nasilja, nasilja na temelju spola i nasilja nad djecom te borba protiv trgovine ljudima;

- (e) zaštita ljudskih prava kroz promicanje institucionalnih reformi (uključujući dobrog upravljanja i borbu protiv korupcije, javno financijsko upravljanje, reformu poreznog sustava i javne uprave) i zakonodavne, administrativne i regulatorne reforme u skladu s međunarodnim normama, posebno u nestabilnim državama i zemljama u sukobima i situacijama nakon sukoba.
- (2) Promicati socijalnu uključenost i ljudski razvoj u svim njegovim dimenzijama
- (a) poticanje društvene kohezije, posebno socijalne uključenosti, dostojanstvenog rada i jednakosti te ravnopravnosti spolova kroz obrazovanje, zdravlje i druge socijalne politike;
 - (b) jačanje kapaciteta za osiguravanje univerzalnog pristupa osnovnim socijalnim uslugama, posebno u sektorima zdravstva i obrazovanja; poboljšanje pristupa obrazovanju za sve s ciljem povećanja znanja, vještina i zapošljivosti na tržištu rada, uključujući, kada je to relevantno, rješavanjem nejednakosti i diskriminacije na temelju rada i podrijetla, a posebno diskriminacije na temelju kaste;

- (c) promicanje socijalne zaštite i uključenosti, dostojanstvenog rada i temeljnih radnih standarda, jednakosti i ravnopravnosti spolova putem obrazovanja, zdravstva i drugih socijalnih politika;
 - (d) promicanje kvalitetnog obrazovanja, strukovnog obrazovanja i zdravstvenih usluga dostupnih svima (uključujući one namijenjene djevojkama i ženama);
 - (e) u kontekstu povezanosti sigurnosti i razvoja, borba protiv rodno uvjetovanog nasilja i nasilja na temelju podrijetla, otmica djece, korupcije i organiziranog kriminala, proizvodnje i potrošnje droga, nezakonite trgovine drogom i drugih oblika nezakonite trgovine;
 - (f) uspostavljanje razvojno usmjerenih partnerstava oko poljoprivrede, razvoja privatnog sektora, trgovine, ulaganja, pomoći, migracije, istraživanja, inovacija i tehnologije te osiguravanja javnih dobara, usmjerenih prema smanjenju siromaštva i socijalnoj uključenosti.
- (3) Podupirati održivi razvoj, povećati otpornost južnoazijskih društava na klimatske promjene i prirodne katastrofe
- (a) promicanje održivog i uključivog rasta i stjecanja sredstava za život, integriranog ruralnog razvoja, održive poljoprivrede i šumarstva, sigurnosti hrane i prehrane;
 - (b) promicanje održivog korištenja prirodnih resursa i obnovljivih izvora energije, zaštite biološke raznolikosti, voda i gospodarenja vodama, zaštite tla i šuma;
 - (c) doprinos nastojanjima za rješavanje klimatskih promjena podržavanjem prilagodbe, ublažavanjem posljedica i mjerama smanjenja rizika od katastrofa;

- (d) potpora naporima na poboljšavanju gospodarske diversifikacije, konkurentnosti i trgovine, razvoju privatnog sektora s osobitim naglaskom na mikropoduzeća i MSP-ove te zadruge;
 - (e) promicanje održive potrošnje i proizvodnje, kao i ulaganja u čiste tehnologije, održive energije, promet, održivu poljoprivredu i ribarstvo, zaštita i poboljšanje biološke raznolikosti i usluga ekološkog sustava, uključujući vode i šume, te stvaranje dostojanstvenih poslova u zelenom gospodarstvu;
 - (f) potpora pripremljenosti za prirodne katastrofe i dugoročni oporavak nakon njih, uključujući i onaj u području sigurnosti hrane i prehrane i pomoć raseljenim osobama.
- (4) Podupirati regionalnu integraciju i suradnju
- (a) poticanje regionalne integracije i suradnje usmjeravanjem na rezultate putem potpore regionalnoj integraciji i dijalogu, posebno posredstvom Južnoazijskog udruženja za regionalnu suradnju i promicanje razvojnih ciljeva istanbulskog procesa („Srce Azije“);
 - (b) potpora učinkovitom upravljanju granicama i prekograničnoj suradnji u svrhu promicanja održivoga gospodarskog i društvenog razvoja te razvoja zaštite okoliša u pograničnim područjima; borba protiv organiziranog kriminala, proizvodnje i potrošnje droge i nezakonite trgovine drogom;
 - (c) potpora regionalnim inicijativama usmjerenim na glavne zarazne bolesti; doprinos prevenciji i odgovoru na zdravstvene rizike, uključujući i one s podrijetlom na dodirnom području između životinja, ljudi i njihovih različitih okruženja.

III. Sjeverna i jugoistočna Azija

(1) Promicati demokratsko upravljanje

- (a) doprinos demokratizaciji; izgradnja i jačanje legitimnih, učinkovitih i odgovornih javnih ustanova i tijela i zaštita ljudskih prava, kroz promicanje institucionalnih reformi (uključujući reformu dobrog upravljanja i borbu protiv korupcije, upravljanje javnim financijama, reformu poreznog sustava i javne uprave) i zakonodavne, upravne i regulatorne reforme u skladu s međunarodnim standardima, posebno u nestabilnim državama i zemljama u situacijama za vrijeme i nakon sukoba;
- (b) jačanje zaštite ljudskih prava, uključujući prava manjina i autohtonih naroda, promicanje poštovanja temeljnih radnih standarda, borba protiv diskriminacije, borba protiv seksualnog nasilja, nasilja na temelju spola i nasilja prema djeci, uključujući djecu u oružanim sukobima, te rješavanje pitanja trgovine ljudima;
- (c) potpora ustrojstvu ljudskih prava u državama Udruženja država Jugoistočne Azije (ASEAN), posebno radu Međuvladine komisije ASEAN-a za ljudska prava;

- (d) izgradnja i jačanje legitimnih, učinkovitih i odgovornih javnih ustanova i tijela;
 - (e) potpora aktivnom, organiziranom i neovisnom civilnom društvu; jačanje socijalnog dijaloga putem potpore socijalnim partnerima;
 - (f) potpora naporima regije na jačanju demokracije, vladavine prava i sigurnosti građana, uključujući one koji se provode reformom sektora pravosuđa i sigurnosti, te promicanje međuetničkog i međuvjerskog dijaloga i mirovnih procesa;
 - (g) u kontekstu povezanosti sigurnosti i razvoja, borba protiv korupcije i organiziranog kriminala, proizvodnje i potrošnje droga, nezakonite trgovine drogom i drugih oblika nezakonite trgovine, te podržavanje učinkovitog upravljanja granicama i prekogranične suradnje, s ciljem promicanja održivoga gospodarskog i društvenog razvoja te razvoja zaštite okoliša u pograničnim područjima; potpora aktivnostima razminiranja.
- (2) Promicati socijalnu uključenost i ljudski razvoj u svim njegovim dimenzijama
- (a) poticanje društvene kohezije, posebno socijalne uključenosti, dostojanstvenog rada i jednakosti te ravnopravnosti spolova;

- (b) jačanje sposobnosti za osiguravanje univerzalnog pristupa osnovnim socijalnim uslugama, posebno u sektorima zdravstva i obrazovanja; poboljšanje pristupa obrazovanju za sve s ciljem povećanja znanja, vještina i zapošljivosti na tržištu rada, uključujući – kada je to relevantno – rješavanjem nejednakosti i diskriminacije na temelju rada i podrijetla, a posebno diskriminacije na temelju kaste;
- (c) uspostavljanje razvojno usmjerenih partnerstava oko poljoprivrede, razvoja privatnog sektora, trgovine, ulaganja, pomoći, migracija, istraživanja, inovacija i tehnologije te osiguravanja javnih dobara, usmjerenih prema smanjenju siromaštva i socijalnoj uključenosti;
- (d) doprinos naporima regije na prevenciji i odgovoru na zdravstvene rizike, uključujući i one s podrijetlom na dodirnom području između životinja, ljudi i njihovih različitih okruženja;
- (e) promicanje uključivog obrazovanja, cjeloživotnog učenja i izobrazbe (uključujući visoko obrazovanje, strukovno obrazovanje i izobrazbu), te poboljšanje funkcioniranja tržišta rada,
- (f) promicanje zelenijega gospodarstva te održivog i uključivog rasta, posebno u odnosu na poljoprivredu, u području sigurnosti hrane i prehrane, održive energije i zaštite i poboljšanja biološke raznolikosti i usluga ekološkog sustava;
- (g) u kontekstu povezanosti sigurnosti i razvoja, borba protiv rodno uvjetovanog nasilja i nasilja na temelju podrijetla i otmica djece.

- (3) Podupirati održivi razvoj, povećati otpornost južnoazijskih društava na klimatske promjene i prirodne katastrofe
- (a) potpora ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi na njih, promicanje održive potrošnje i proizvodnje;
 - (b) potpora regiji u svrhu uključivanja klimatskih promjena u strategije održivog razvoja, razvijanja politika i instrumenata za prilagodbu klimatskim promjenama i njihovo ublažavanje, rješavanje štetnih učinaka klimatskih promjena i jačanje inicijativa za dugoročnu suradnju i smanjenje ugroženosti od katastrofa, potporu Višesektorskom okviru ASEAN-a za klimatske promjene: Poljoprivreda i šumarstvo za sigurnost hrane;
 - (c) s obzirom na ekspanziju stanovništva i potražnju potrošača koja se mijenja, potpora održive potrošnje i proizvodnje, kao i ulaganja u čiste tehnologije posebno na regionalnoj razini, održive energije, promet, održivu poljoprivredu i ribarstvo, zaštita i poboljšanje biološke raznolikosti i usluga ekološkog sustava, uključujući vode i šume, i stvaranje pristojnih poslova u zelenom gospodarstvu;
 - (d) povezivanje pomoći, obnove i razvoja osiguravanjem odgovarajućeg nastavka kratkoročnih hitnih mjera usmjerenih na oporavak nakon katastrofe ili krize koje se provode drugim instrumentima financiranja; potpora pripremljenosti za prirodne katastrofe i dugoročni oporavak nakon njih, uključujući i onaj u području sigurnosti hrane i prehrane i pomoć raseljenim osobama.

- (4) Podupirati regionalnu integraciju i suradnju u cijeloj sjevernoj i jugoistočnoj Aziji
- (a) poticanje veće regionalne integracije i suradnje na način usmjeren prema postizanju rezultata putem potpore regionalnoj integraciji i dijalogu;
 - (b) potpora društveno-ekonomskoj integraciji i povezanosti ASEAN-a, uključujući provedbu ciljeva povezanih s razvojem Gospodarske zajednice ASEAN-a, Glavnim planom za povezanost ASEAN-a i Vizijom za razdoblje poslije 2015.;
 - (c) promicanje pomoći u vezi s trgovinom i razvojne pomoći za trgovinu, uključujući pomoć kojom se osigurava da mikropoduzeća i MSP-ovi imaju koristi od mogućnosti za međunarodnu trgovinu;
 - (d) učinak poluge za financiranje održivih infrastruktura i mreža kojima se nastoji ostvariti regionalna integracija, socijalna uključenost i kohezija te održiv rast, uz istodobno osiguravanje komplementarnosti s aktivnostima koje podupiru EIB i druge financijske institucije Unije, kao i s drugim institucijama u ovom području;
 - (e) poticanje dijaloga između institucija i zemalja ASEAN-a i Unije.
 - (f) potpora regionalnim inicijativama usmjerenim na glavne zarazne bolesti; doprinos prevenciji i odgovoru na zdravstvene rizike, uključujući i one s podrijetlom na dodirnom području između životinja, ljudi i njihovih različitih okruženja.

IV. Srednja Azija

- (a) kao glavni ciljevi, koji doprinose održivom i uključivom gospodarskom i društvenom razvoju, društvenoj koheziji i demokraciji;
- (b) potpora sigurnosti opskrbe hranom, pristup sigurnosti održive energije, opskrbi vodom i odvodnji za lokalna stanovništva; promicanje i potpora spremnosti za prirodne katastrofe i prilagodbi klimatskim promjenama;
- (c) potpora reprezentativnim i demokratski izabranim parlamentima, promicanje i potpora dobrom upravljanju i procesima demokratizacije; razborito upravljanje javnim financijama; vladavina prava, s institucijama koje dobro funkcioniraju i djelotvornim poštovanjem ljudskih prava i ravnopravnost spolova; potpora aktivnom, organiziranom i neovisnom civilnom društvu, kao i jačanje socijalnog dijaloga potporom socijalnim partnerima;
- (d) promicanje uključivog i održivog gospodarskog rasta, rješavanje društvenih i regionalnih nejednakosti, te potpora inovacijama i tehnologiji, dostojanstvenom radu, poljoprivrednom i ruralnom razvoju, promicanje gospodarske diversifikacije putem potpore mikropoduzećima i MSP-ima, uz istodobno poticanje razvoja uređenog socijalnog tržišnog gospodarstva, otvorene i poštene trgovine i ulaganja, uključujući regulatorne reforme;

- (e) potpora učinkovitom upravljanju granicama i prekograničnoj suradnji u svrhu promicanja održivog gospodarskog i društvenog razvoja te razvoja zaštite okoliša u pograničnim područjima; u kontekstu povezanosti sigurnosti i razvoja, borba protiv organiziranog kriminala i svih oblika nezakonite trgovine, uključujući borbu protiv proizvodnje i potrošnje droga kao i njihovih negativnih učinaka, uključujući HIV/AIDS;
- (f) promicanje bilateralne i regionalne suradnje, dijaloga i integracije uključujući one obuhvaćene Europskim instrumentom za susjedstvo i drugim instrumentima Unije za potporu reformama politika, uključujući potporu putem jačanja institucija prema potrebi, tehničku pomoć (npr. TAIEX), razmjenu informacija i twinning, te ključnim ulaganjima putem odgovarajućih mehanizama za mobiliziranje financijskih resursa u sektore obrazovanja, okoliša i energetike, razvoj uz niske emisije ugljika odnosno otpornost na učinke klimatskih promjena;
- (g) jačanje sposobnosti za osiguravanje univerzalnog pristupa kvalitetnim osnovnim socijalnim uslugama, posebno u sektorima zdravstva i obrazovanja; potpora pristupu za populacije, posebno mladima i ženama, zapošljavanju, između ostalog putem potpore poboljšanju općeg, strukovnog i visokog obrazovanja.

V. Bliski istok

- (a) rješavanje demokratizacije i upravljanja (uključujući one u području poreza), vladavine prava, ljudskih prava i ravnopravnosti spolova, temeljne slobode i pitanja političke jednakosti kako bi se potakle političke reforme, borba protiv korupcije i transparentnost pravosudnog procesa, te izgradile legitimne, demokratske, učinkovite i odgovorne javne institucije i aktivno, neovisno i organizirano civilno društvo; jačanje socijalnog dijaloga potporom socijalnim partnerima;
- (b) potpora civilnom društvu u njegovoj obrani temeljnih sloboda, ljudskih prava i demokratskih načela;
- (c) promicanje uključivog rasta i poticanje društvene kohezije i razvoja, posebno stvaranje radnih mjesta, socijalno uključivanje, dostojanstveni rad i jednakost te ravnopravnost spolova; jačanje sposobnosti za osiguravanje univerzalnog pristupa osnovnim socijalnim uslugama, posebno u sektorima zdravstva i obrazovanja; rješavanjem, kada je to relevantno, nejednakosti i diskriminacije na temelju rade i podrijetla, a posebno diskriminacije na temelju kaste;
- (d) potpora razvoju građanske kulture, posebno putem osposobljavanja, obrazovanja i sudjelovanja djece, mladih i žena;

- (e) promicanje održive gospodarske reforme i diversifikacije, otvorenih i poštenih trgovinskih odnosa, razvoja uređenog i održivog socijalnog tržišnog gospodarstva, produktivnih i održivih ulaganja u glavne sektore (kao što su energetika, s posebnom usmjerenošću na obnovljivu energiju);
- (f) promicanje dobrosusjedskih odnosa, regionalne suradnje, dijaloga i integracije, uključujući i one sa zemljama obuhvaćenim Europskim instrumentom za susjedstvo i zaljevskih država obuhvaćenih Instrumentom za partnerstvo i drugim instrumentima Unije, podržavajući integracijske napore unutar regije, npr. u pogledu gospodarstva, energetike, vode, prijevoza i izbjeglica;
- (g) promicanje održivog i pravičnog upravljanja vodnim resursima, kao i zaštita vodnih resursa;
- (h) upotpunjavanje resursa angažiranih na temelju ove Uredbe koherentnim radom i potporom kroz druge instrumente i politike Unije, koji se mogu usredotočiti na pristup unutarnjem tržištu Unije, mobilnost radne snage i širu regionalnu integraciju;
- (i) u kontekstu povezanosti sigurnosti i razvoja, borba protiv proizvodnje i potrošnje droge i nezakonite trgovine drogom;
- (j) u kontekstu povezanosti razvoja i migracije, upravljanje migracijom i pomaganje raseljenim osobama i izbjeglicama.

VI. Ostale zemlje

- (a) potpora konsolidaciji demokratskog društva, dobrom upravljanju, poštovanju ljudskih prava, ravnopravnosti spolova, državi uređenoj vladavinom prava i doprinosom regionalnoj i kontinentalnoj stabilnosti i integraciji; potpora aktivnom, organiziranom i neovisnom civilnom društvu, kao i jačanje socijalnog dijaloga potporom socijalnim partnerima;
- (b) pružanje potpore u naporima prilagodbe pokrenutih osnivanjem raznih područja slobodne-trgovine,
- (c) potpora borbe protiv siromaštva, nejednakosti i isključenosti, uključujući rješavanje osnovnih potreba zapostavljenih zajednica i promicanje socijalne kohezije i redistributivnih politika usmjerenih na smanjenje nejednakosti;
- (d) jačanje sposobnosti za osiguravanje univerzalnog pristupa osnovnim socijalnim uslugama, posebno u sektorima zdravstva i obrazovanja;
- (e) poboljšanje životnih i radnih uvjeta s posebnim naglaskom na promicanje programa dostojanstvenog rada ILO-a;

- (f) rješavanje ekonomske ranjivosti i doprinošenje strukturnoj preobrazbi s naglaskom na dostojanstveni rad putem održivog i uključivog gospodarskog rasta i energetski učinkovitog, niskougljičnog gospodarstva koje se temelji na obnovljivoj energiji uspostavljanjem snažnih partnerstava oko poštenih trgovinskih odnosa, produktivnih ulaganja za više radnih mjesta i za bolja radna mjesta u zelenom i uključivom gospodarstvu, prijenosu znanja i suradnji u istraživanjima, inovacijama i tehnologiji, te promicanju održivog i uključivog razvoja u svim njegovim dimenzijama, s osobitom pozornošću prema izazovima migracijskih tokova, stanovanja, sigurnosti hrane (uključujući održivu poljoprivredu i ribarstvo), klimatskim promjenama, održivim energijama i zaštiti te i poboljšanje biološke raznolikosti i usluga ekološkog sustava, uključujući vodu i tlo;
- (g) rješavanje seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja i zdravstvenih problema, uključujući HIV/AIDS i njegov učinak na društvo.
-

PRILOG II.

PODRUČJA SURADNJE U OKVIRU TEMATSKIH PROGRAMA

A. PROGRAM „GLOBALNA JAVNA DOBRA I IZAZOVI”

Program „Globalna javna dobra i izazovi” ima za cilj jačanje suradnje, razmjenu znanja i iskustava i kapaciteta zemalja partnera s ciljem doprinosa iskorjenjivanju siromaštva, društvenoj koheziji i održivom razvoju. Program se temelji na sljedećim područjima suradnje, osiguravajući najveću sinergiju među njima u svjetlu njihove snažne međusobne povezanosti.

I. Okoliš i klimatske promjene

- (a) doprinos vanjskoj dimenziji politika okoliša i klimatskih promjena Unije uz puno poštovanje načela koherentnosti razvojne politike i ostala načela utvrđena u UFEU-u;
- (b) rad u smjeru pomaganja zemljama u razvoju kako bi ostvarili milenijske razvojne ciljeve ili bilo koji naknadni okvir dogovoren između Unije i država članica, povezano s održivim korištenjem prirodnih resursa i održivosti okoliša;

- (c) provedba inicijativa Unije i dogovorenih obveza na međunarodnoj i regionalnoj razini i/ili prekograničnog karaktera, posebno u područjima klimatskih promjena promicanjem niskougličnih strategija otpornih na klimatske promjene uz davanje prednosti strategijama za promicanje biološke raznolikosti, zaštite ekoloških sustava i prirodnih resursa, održivog upravljanja uključujući održivo upravljanje oceanima, kopnom, vodama, ribarstvom i šumama (na primjer, mehanizmima kao što je FLEGT), širenja pustinja, integriranog upravljanja vodnim resursima, razboritog upravljanja kemikalijama i otpadom, učinkovitosti resursa i zelenog gospodarstva;
- (d) povećanje integracije i uključivanja ciljeva u vezi s klimatskim promjenama i zaštitom okoliša u razvojnu suradnju Unije kroz potporu metodološkom i znanstvenom radu na zemljama u razvoju, u njima i takvom radu koji obavljaju zemlje u razvoju, uključujući nadzor, izvještavanje i mehanizme verifikacije, kartiranje ekološkog sustava, procjenu i vrednovanje, poboljšanje stručnosti u području zaštite okoliša i promicanje inovativnih djelovanja i koherentnosti politike;
- (e) jačanje ekološkog upravljanja i potpora razvoju međunarodne politike u svrhu poboljšanja koherentnosti i učinkovitosti globalnog upravljanja održivim razvojem, pomaganjem regionalnog i međunarodnog praćenja i procjene okoliša, kao i promicanjem djelotvornih mjera pridržavanja i prisilnih mjera u zemljama u razvoju za multilateralne sporazume o zaštiti okoliša;
- (f) integriranje i upravljanja rizikom od katastrofa i prilagodbe na klimatske promjene u razvojno planiranje i ulaganja, te promicanje provedbe strategija usmjerenih na smanjenje rizika od katastrofa kao što su zaštita ekoloških sustava i obnovom močvarnih područja;

(g) prepoznavanje odlučne uloge poljoprivrede i stočarstva u politikama koje se odnose na klimatske promjene promicanjem malih poljoprivrednih gospodarstava i stočarstva kao autonomnih strategija prilagodbe klimatskim promjenama i ublažavanja klimatskih promjena na jugu zbog njihove održive upotrebe prirodnih resursa kao što su vode i pašnjaci.

II. Održiva energija

(a) promicanje pristupa energetske usluge koje su pouzdane, sigurne, troškovno prihvatljive, bez štetnog utjecaja na klimu i održive kao glavnom pokretaču iskorjenjivanja siromaštva i uključivog rasta i razvoja s osobitim naglaskom na korištenje lokalnih i regionalnih obnovljivih izvora energije i na osiguravanje pristupa za siromašno stanovništvo u udaljenim regijama;

(b) pospješivanje većeg korištenja tehnologija obnovljive energije, posebno decentraliziranih pristupa, kao i energetske učinkovitosti i promicanje strategija održivog razvoja s niskim emisijama ugljika;

(c) promicanje energetske sigurnosti za zemlje partnere i lokalne zajednice kroz primjerice diversifikaciju izvora i pravaca, s obzirom na pitanja nepostojanosti cijena, potencijal za smanjenje emisija, poboljšanje tržišta i pospješivanje međusobne povezanosti energije i, posebno, električne energije i trgovine.

III. Ljudski razvoj, uključujući dostojanstveni rad, socijalnu pravdu i kulturu

(a) Zdravlje

- i. poboljšanje zdravlja i blagostanja ljudi u zemljama u razvoju potporom uključivom i univerzalnom pristupu, te jednakom osiguravanju kvalitetnih ključnih javnozdravstvenih ustanova, dobara i usluga sa stalnom skrbi od prevencije do skrbi nakon liječenja i s osobitim naglaskom na potrebe osoba iz siromašnih i osjetljivih skupina;
- ii. potpora i oblikovanje plana politike globalnih inicijativa koje imaju izravnu značajnu korist za zemlje partnere s obzirom na usmjerenost na rezultate, učinkovitost pomoći i utjecaj na zdravstvene sustave, uključujući i potporu zemljama partnerima za bolje angažiranje na tim inicijativama;
- iii. potpora određenim inicijativama posebno na regionalnoj i globalnoj razini, čime se jačaju zdravstveni sustavi i pomaže zemljama da razviju i provedu održive, zdrave, nacionalne zdravstvene politike utemeljene na dokazima, i to na prioritetnim područjima kao što je zdravlje majki i djece, uključujući cijepljenje i odgovor na globalne prijetnje zdravlju (kao što su HIV/AIDS, tuberkuloza i malarija te ostale bolesti koje su zanemarene i povezane sa siromaštvom);
- iv. promicanje pune i učinkovite provedbe Pekinške platforme za djelovanje i programa djelovanja Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju te rezultata njihovih revizijskih konferencija i, u tom kontekstu, seksualnog i reproduktivnog zdravlja i prava;

v. promicanje, pružanje i širenje bitnih usluga i psihološke potpore žrtvama nasilja, pogotovo ženama i djeci.

(b) Obrazovanje, znanje i vještine

i. potpora postizanju međunarodno dogovorenih ciljeva u obrazovanju kroz globalne inicijative i partnerstva, s posebnim naglaskom na promicanje znanja, vještina i vrijednosti održivog i uključivog razvoja;

ii. promicanje razmjene iskustava, dobre prakse i inovacija, na temelju uravnoteženog pristupa razvoju obrazovnih sustava;

iii. poboljšanje kvalitete obrazovanja i poboljšanje jednakog pristupa kvaliteti obrazovanja posebno za osobe koje pripadaju ranjivim skupinama, migrante, žene i djevojčice, osobe koje pripadaju vjerskim manjinama, osobe s invaliditetom, osobe koje žive u nestabilnom okruženju, i u zemljama koje su najudaljenije od postizanja globalnih ciljeva te poboljšanje postizanja osnovnog obrazovanja i prijelaz na sekundarno obrazovanje prvog stupnja.

(c) Ravnopravnost spolova, osnaživanje žena i zaštita prava žena i djevojčica

i. potpora programima na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini za promicanje gospodarskog i socijalnog osnaživanja žena i djevojčica, vodstva te ravnopravnog političkog sudjelovanja;

- ii. potpora nacionalnim, regionalnim i globalnim inicijativama za promicanje integracije ravnopravnosti spolova te osnaživanja žena i djevojčica u politike, planove i proračune, uključujući u međunarodne, regionalne i nacionalne razvojne okvire te u plan učinkovitosti pomoći; pružanje pomoći s ciljem da se iskorijene prakse odabira spola na temelju rodni predrasuda;
- iii. rješavanje pitanja seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja te pružanje potpore žrtvama tog nasilja.

(d) Djeca i mladi

- i. suzbijanje trgovine djecom i svih oblika nasilja nad djecom i zlostavljanja djece te svih oblika dječjeg rada, suzbijanje dječjih brakova i promicanje politika koje uzimaju u obzir osobitu osjetljivost i potencijal djece i mladih, zaštitu njihovih prava, uključujući registraciju rođenja, te interese, obrazovanje, zdravlje i sredstva za život, počevši sa sudjelovanjem i osnaživanjem;
- ii. jačanje kapaciteta i usmjeravanje pažnje zemalja u razvoju na izradu politika koje pogoduju djeci i mladima te promicanje uloge djece i mladih kao sudionika u razvoju;
- iii. pružanje potpore razvoju konkretnih strategija i intervencija za rješavanje posebnih problema i izazova koji utječu na djecu i mlade, posebno u području zdravlja, obrazovanja i zaposlenosti, uzimajući u obzir njihove interese u svim relevantnim djelovanjima.

(e) Nediskriminacija

- i. pružanje potpore lokalnim, regionalnim, nacionalnim i globalnim inicijativama za promicanje nediskriminacije na osnovi spola, rodnog identiteta, rasnog ili etničkog porijekla, kaste, vjeroispovijesti ili uvjerenja, invaliditeta, bolesti, dobi i seksualne orijentacije putem izrade politika, planova i proračuna te razmjenom dobre prakse i stručnog znanja;
- ii. osiguranje šireg dijaloga o pitanju nediskriminacije i zaštiti branitelja ljudskih prava.

(f) Zapošljavanje, vještine, socijalna zaštita i socijalna uključenost

- i. potpora visokih razina produktivnog i dostojanstvenog zapošljavanja, posebno potpora zdravim politikama i strategijama zapošljavanja i obrazovanja, stručnog osposobljavanja relevantnog za moguće zapošljavanje na lokalnom tržištu rada i perspektive, radnih uvjeta uključujući, u neslužbenom gospodarstvu, promicanje dostojanstvenog rada na temelju osnovnih radnih standarda ILO-a, uključujući borbu protiv dječjeg rada te socijalni dijalog, kao i olakšavanje mobilnosti radne snage, a istovremeno poštujući i promičući prava migranata;

- ii. jačanje socijalne kohezije posebno uz uspostavu i jačanje održivih sustava socijalne zaštite, uključujući programe socijalnog osiguranja za one koji žive u siromaštvu te uz fiskalnu reformu, jačajući kapacitete poreznih sustava i borbu protiv porezne prijevare i utaje poreza, a što doprinosi jačanju ravnopravnosti i raspodjele bogatstva;
 - iii. jačanje socijalne uključenosti i ravnopravnosti spolova uz suradnju na pravičnom pristupu osnovnim uslugama, zapošljavanju za sve, osnaživanju i poštivanju prava određenih skupina, posebno migranata, djece i mladih, osoba s invaliditetom, žena, autohtonih naroda i osoba koje pripadaju manjinama kako bi se osiguralo da te skupine mogu sudjelovati i da će sudjelovati te imati koristi od stvaranja bogatstva i kulturne raznolikosti.
- (g) Rast, radna mjesta i angažiranost privatnog sektora
- i. promicanje djelovanja kojima se nastoji stvoriti više i boljih radnih mjesta razvojem konkurentnosti i otpornosti lokalnih mikropoduzeća i MSP-ova te njihovom integracijom u lokalno, regionalno i globalno gospodarstvo, pomažući zemljama u razvoju da se integriraju u regionalne i multilateralne trgovinske sustave;
 - ii. razvoj lokalnih obrta koji služe da se očuva lokalna kulturna baština;
 - iii. razvoj socijalno i ekološko odgovornog lokalnog privatnog sektora i poboljšanje poslovnog okruženja;

- iv. promicanje učinkovitih gospodarskih politika koje podupiru razvoj lokalnog gospodarstva i lokalnih industrija prema zelenom i uključivom gospodarstvu, učinkovitosti resursa te održivim procesima proizvodnje i potrošnje;
- v. promicanje korištenja elektroničkih komunikacija kao alata za podršku rasta koji podržava siromašne u svim sektorima s ciljem premošćivanja digitalnog jaza između zemalja u razvoju i industrijaliziranih zemalja te unutar samih zemalja u razvoju, kako bi se postigla odgovarajuća politika i regulatorni okvir na ovom području i promicanje razvoja potrebne infrastrukture te korištenje usluga i aplikacija na temelju informacijskih i komunikacijskih tehnologija;
- vi. promicanje financijske uključivosti omogućavanjem pristupa korištenju financijskih usluga, kao što su mikrokrediti i štednja, mikroosiguranja i prijenos plaćanja, i njihovog učinkovitog korištenja, od strane mikropoduzeća i MSP-ova te kućanstava, posebno zapostavljenih i ranjivih skupina.

(h) Kultura

- i. promicanje međukulturnog dijaloga, kulturne raznolikosti i poštovanja jednakog dostojanstva svih kultura;

- ii. promicanje međunarodne suradnje kako bi se potaknuo doprinos kulturnih industrija gospodarskom rastu u zemljama u razvoju te potpuno iskoristio njezin potencijal u borbi protiv siromaštva, uključujući rješavanje pitanja kao što su pristup tržištu i prava intelektualnog vlasništva;
- iii. promicanje poštovanja za socijalne, kulturne i duhovne vrijednosti autohtonih naroda i manjina s ciljem jačanja ravnopravnosti i pravde u multietničkim društvima u skladu s univerzalnim ljudskim pravima na koja svi imaju pravo, uključujući autohtone narode i osobe koje pripadaju manjinama;
- iv. pružanje potpore kulturi kao gospodarskom sektoru s potencijalom za razvoj i rast.

IV. Sigurnost hrane i prehrane i održiva poljoprivreda

Suradnjom u ovom području jača se suradnja, razmjena znanja i iskustva te kapaciteti zemalja partnera na četiri stupa sigurnosti opskrbe hranom uz rodno osjetljiv pristup: dostupnost hrane (proizvodnja), pristup (uključujući zemljište, infrastrukturu za prijevoz hrane od područja gdje ima viška u područja gdje je nedostaje, tržišta, uspostava domaćih rezervi hrane, sigurnosne mreže), iskorištenost (prehrambene intervencije na socijalno osviještene načine) i stabilnost, uz istovremeno obuhvaćanje pitanja poštene trgovine i davanje prioriteta ovim pet dimenzijama: malo poljoprivredno i stočarsko gospodarstvo, prerada hrane s ciljem stvaranja dodane vrijednosti, upravljanje, regionalna integracija i mehanizmi pomoći za ugroženo stanovništvo putem:

- (a) promicanja razvoja održivog malog poljoprivrednog i stočarskog gospodarstva temeljenog na ekološkom sustavu, niskoj razini emisije ugljika i pristupu tehnologiji otpornoj na klimatske promjene (uključujući informacijske i komunikacijske tehnologije), priznavanjem, promicanjem i jačanjem lokalnih i autonomnih strategija prilagodbe u odnosu na klimatske promjene te kroz proširenje i tehničke usluge, programe ruralnog razvoja, mjere u korist produktivnog i odgovornog ulaganja, u skladu s međunarodnim smjernicama, održivo upravljanje zemljištem i prirodnim resursima, zaštitu prava stanovništva na zemljište u različitim oblicima i pristup zemljištu za lokalno stanovništvo, zaštitu genetske raznolikosti, u poticajnom gospodarskom okruženju;

- (b) potpore okolišno i društveno odgovornom kreiranju politike i upravljanju relevantnim sektorima, ulozi javnih i ne-javnih sudionika u reguliranju politike i korištenje javnih dobara, njezinoj organizacijskoj sposobnosti, stručnim organizacijama i ustanovama;
- (c) jačanja sigurnosti hrane i prehrane odgovarajućim politikama, uključujući zaštitu biološke raznolikosti i usluga ekosustava, politikama o klimatskoj prilagodbi, informacijskim sustavima, prevenciji i upravljanju krizama te prehrambenim strategijama usmjerenima na ugroženo stanovništvo koje mobiliziraju potrebne resurse kako bi se osigurale osnovne intervencije koje bi mogle spriječiti veliku većinu slučajeva pothranjenosti;
- (d) poticanja sigurnih i održivih praksi duž cijelog opskrbnog lanca hrane i hrane za životinje.

V. Migracije i azil

Suradnjom u ovom području namjerava se učvrstiti politički dijalog, suradnja, razmjena znanja i iskustva te kapaciteti zemalja partnera, organizacije civilnog društva i lokalne vlasti kako bi se pružila podrška mobilnosti ljudi kao pozitivnog elementa ljudskog razvoja. Suradnjom u ovom području, koja se temelji na pristupu utemeljenom na pravima koja obuhvaćaju sva ljudska prava bez obzira na to radi li se o civilnim i političkim ili gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima, potaknut će se pitanje rješavanja izazova migracijskih tokova, uključujući migracije „jug-jug”, situacije ugroženih migranata kao što su maloljetnici bez pratnje, žrtve trgovine ljudima, tražitelji azila, žene migranti te stanje u kojemu se nalaze djeca, žene i obitelji koji su ostali u matičnim zemljama, putem:

- (a) promicanja upravljanja migracijama na svim razinama, posebno usmjerenog na društvene i gospodarske posljedice migracija i priznanja ključne uloge organizacija civilnog društva, uključujući dijasporu i lokalne vlasti u rješavanju pitanja migracija kao bitne komponente strategije razvoja;

- (b) osiguranja boljeg upravljanja migracijskim tokovima u svim njihovim dimenzijama, uključujući jačanjem kapaciteta vlada i drugih relevantnih zainteresiranih strana u zemljama partnerima u područjima kao što su: zakonita migracija i mobilnost; prevencija nezakonite migracije, krijumčarenja migranata i trgovine ljudima; omogućavanje održivog povratka nezakonitih migranata i podupiranje dobrovoljnog povratka i reintegracije; kapaciteti integriranog upravljanja granicama; i međunarodna zaštita i azil;
- (c) maksimalnog povećanja razvojnog učinka povećane regionalne i globalne mobilnosti ljudi, a posebno dobro vođene migracije radne snage, poboljšanja integracije migranata u odredišnim zemljama, promicanja i zaštite prava migranata i njihovih obitelji putem potpore oblikovanju i provedbi dobrih regionalnih i nacionalnih politika za migracije i azil, putem integracije migracijske dimenzije u ostale regionalne i nacionalne politike te putem podrške sudjelovanju organizacija migranata i lokalnih vlasti u oblikovanju politika i u praćenju procesâ provedbe politika;

- (d) poboljšanje zajedničkog razumijevanja veza između migracije i razvoja, uključujući socijalne i ekonomske posljedice vladinih politika bilo onih u migraciji, azilu ili u drugim sektorima;
- (e) jačanje kapaciteta prihвата i azila u zemljama partnerima.

Suradnjom u ovom području upravljat će se u skladu s Fondom za azil, migracije i integraciju i Fondom za unutarnju sigurnost, istovremeno poštujući načelo koherentnosti razvojne politike.

B. PROGRAM „ORGANIZACIJE CIVILNOG DRUŠTVA I LOKALNE VLASTI”

U skladu sa zaključcima Inicijative Komisije za strukturirani dijalog i potporom Unije ljudskim pravima, demokraciji i dobrom upravljanju, cilj ovog programa je jačanje organizacija civilnog društva i lokalnih vlasti u zemljama partnerima te, kada je to predviđeno Uredbom, u Uniji, zemljama kandidatkinjama i potencijalnim zemljama kandidatkinjama. Cilj programa je jačanje poticajnog okruženja za sudjelovanje građana i djelovanje civilnog društva te suradnje, razmjene znanja i iskustva te kapaciteta organizacija civilnog društva i lokalnih vlasti u zemljama partnerima kao potpora međunarodno dogovorenim razvojnim ciljevima.

Za potrebe ove Uredbe, „organizacije civilnog društva” su nedržavni, neprofitni sudionici koji djeluju na neovisnoj i odgovornoj osnovi, a uključuju: nevladine organizacije, organizacije koje predstavljaju autohtone narode, organizacije koje zastupaju nacionalne i/ili etničke manjine, organizacije iz dijaspore, organizacije migranata u zemljama partnerima, lokalna udruženja trgovaca i skupine građana, zadruge, udruge poslodavaca i sindikate (socijalni partneri), organizacije koje zastupaju gospodarske i društvene interese, organizacije koje se bore protiv korupcije i prijevara i promiču dobro upravljanje, organizacije za zaštitu građanskih prava i organizacije za borbu protiv diskriminacije, lokalne organizacije (uključujući mreže) uključene u decentraliziranu regionalnu suradnju i integraciju, potrošačke organizacije, ženske organizacije i organizacije mladih, organizacije za zaštitu okoliša, poučavanje, kulturu, istraživanja i znanost, sveučilišta, crkve i vjerske udruge i zajednice, mediji i bilo koje nevladine udruge i neovisne zaklade, uključujući i nezavisne političke zaklade za koje je vjerojatno da će doprinijeti provedbi ciljeva ove Uredbe.

Za potrebe ove Uredbe, „lokalne vlasti” obuhvaćaju širok raspon podnacionalnih razina i grana vlasti, to jest općine, zajednice, okruge, županije, pokrajine, regije itd.

Ovim programom doprinosi se:

- (a) uključivom i osnaženom društvu u zemljama partnerima kroz jačanje organizacija civilnog društva i lokalnih vlasti te osnovnih usluga pruženih potrebitom stanovništvu;
- (b) povećanoj razini svijesti u Europi o pitanjima razvoja i mobiliziranju aktivne potpore javnosti u Uniji, zemljama kandidatkinjama i potencijalnim zemljama kandidatkinjama za smanjenje siromaštva te za strategije održivog razvoja u zemljama partnerima;
- (c) povećanom kapacitetu europskih i južnih mreža, platformi i saveza civilnog društva i lokalnih vlasti kako bi se osigurao sadržajni i kontinuirani politički dijalog na području razvoja te kako bi se promicalo demokratsko upravljanje.

Aktivnosti koje je moguće podržati ovim programom:

- (a) intervencije u zemljama partnerima koje podržavaju ugrožene i marginalizirane skupine pružanjem osnovnih usluga koje su osigurane kroz organizacije civilnog društva i lokalne vlasti;

- (b) razvoj kapaciteta ciljanih sudionika kao dopuna potpori koja se dodjeljuje u okviru nacionalnog programa, djelovanja usmjerena na:
- i. stvaranje poticajnog okruženja za sudjelovanje građana i djelovanje civilnog društva te kapaciteta organizacija civilnog društva s ciljem učinkovitog sudjelovanja u oblikovanju politika i u praćenju procesâ provedbe politika;
 - ii. omogućavanje poboljšanog dijaloga i bolje interakcije između organizacija civilnog društva, lokalnih vlasti, države i drugih razvojnih sudionika u kontekstu razvoja;
 - iii. jačanje kapaciteta lokalnih vlasti za učinkovito sudjelovanje u razvojnom procesu kojim se potvrđuje njihova posebna uloga i specifičnosti;

- (c) podizanje javne svijesti o razvojnim pitanjima, osnaživanje ljudi da postanu aktivni i odgovorni građani i promicanje formalnog i neformalnog obrazovanja za razvoj u Uniji, u zemljama kandidatkinjama i potencijalnim kandidatkinjama, kako bi se učvrstila razvojna politika u društvu, mobilizirala veća potpora javnosti za akciju protiv siromaštva i za ravnopravnije odnose između razvijenih zemalja i zemalja u razvoju, kako bi se podigla svijest o problemima i poteškoćama s kojima se suočavaju zemlje u razvoju i njihovi narodi i promicalo pravo na proces razvoja u kojemu se sva ljudska prava i temeljne slobode mogu u potpunosti ostvariti i kako bi se promicala socijalna dimenzija globalizacije;
- (d) koordinacija, razvoj kapaciteta i institucionalno jačanje civilnog društva i mreža lokalnih vlasti, unutar svojih organizacija i između različitih vrsta zainteresiranih strana aktivnih u javnoj raspravi o razvoju, kao i koordinacija, razvoj kapaciteta i institucionalno jačanje južnih mreža organizacija civilnog društva i lokalnih vlasti te krovnih organizacija.
-

PRILOG III.

PODRUČJA SURADNJE U OKVIRU PANAFRIČKOG PROGRAMA

Panafrički program podržava ciljeve i opća načela strateškog partnerstva između Afrike i Unije. Njime se promiču načela partnerstva koje je usmjereno na ljude i „tretiranje Afrike kao cjeline”, kao i koherentnost između regionalne i kontinentalne razine. Usredotočuje se na aktivnosti transregionalne, kontinentalne ili globalne prirode u Africi i s Afrikom te podupire zajedničke inicijative između Afrike i EU-a na globalnoj sceni. Program posebno pruža podršku u sljedećim područjima partnerstva:

- (a) mir i sigurnost;
- (b) demokratsko upravljanje i ljudska prava;
- (c) trgovina, regionalna integracija i infrastruktura (uključujući sirovine);
- (d) milenijски razvojni ciljevi i novi međunarodno dogovoreni razvojni ciljevi nakon 2015.;
- (e) energetika;
- (f) klimatske promjene i okoliš;
- (g) migracija, mobilnost i zapošljavanje;
- (h) znanost, informacijsko društvo i svemir;
- (i) horizontalna pitanja.

PRILOG IV.

OKVIRNE FINANCIJSKE DODJELE ZA RAZDOBLJE 2014. - 2020.

(novčani iznosi u milijunima EUR)

Ukupno	19 662
(1) Geografski programi	11 809 ¹
(a) Po geografskom području	
i. Latinska Amerika	2 500
ii. Južna Azija	3 813
iii. Sjeverna i jugoistočna Azija	2 870
iv. Srednja Azija	1 072
v. Bliski istok	545
vi. Ostale zemlje	251
(b) Po području suradnje	
i. Ljudska prava, demokracija i dobro upravljanje	najmanje 15 %
ii. Uključivi i održivi rast za ljudski razvoj	najmanje 45 %

¹ Od čega je 758 milijuna EUR nedodijeljenih sredstava.

(2)	Tematski programi 7 008	
(a)	Globalna javna dobra i izazovi	5 101
i.	Zaštita okoliša i klimatske promjene ¹	27 %
ii.	Održiva energija	12 %
iii.	Ljudski razvoj, uključujući dostojanstveni rad, socijalnu pravdu i kulturu	25 %
	od čega:	
–	Zdravstvo	najmanje 40 %
–	Obrazovanje, znanje i vještine	najmanje 17,5 %
–	Ravnopravnost spolova, osnaživanje žena i zaštita prava žena i djevojčica; djeca i mladi, nediskriminacija; zapošljavanje, vještine, socijalna zaštita i socijalna uključenost; rast, radna mjesta i angažiranost privatnog sektora, kultura	najmanje 27,5 %

¹ U načelu, sredstva će biti ravnomjerno raspoređena između okoliša i klimatskih promjena.

iv.	Sigurnost hrane i prehrane i održiva poljoprivreda	29 %
v.	Migracija i azil	7 %

Najmanje 50 % sredstava, prije uporabe markera na temelju metodologije OECD-a (Rio markeri), služiti će za djelovanja u pogledu i klime i ciljeve povezane s okolišem.

(b)	Organizacije civilnog društva i lokalne vlasti	1 907
(3)	Panafrički program	845